

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HRDETÉSEK:
4-hasabon petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 327.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Kedd, március 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesércikk: A király kabinet-irodája.
A képviselőház ülése.
Arad a vigécek ellen.
Városi közgyűlés Makón.
Methuen lord elfogatása.
Az ipartestület közgyűlése.
Rablógyilkosság, vagy öngyilkosság?
Allandó versenypálya Aradon.
Egy rózsaszínű papírdarab.
A király nyugalomba vágyik.
Egy színműró balesete a Nemzeti Színházban.
Mennyit keresnek a csodagyermekek?
Arkosszóné Z. Olga temetése.
Tárca: Az angol. Irta: Honti Herik.
Csarnok: A szombati méceses. Irta: Móra I.

A király kabinet-irodája.

Budapest, március 10.

Kevesen tudják, mily fontos és felelősségteljes feladata volt az 1867. kiegyezés aktiválása után a legmagasabb kabinet-iroda főnökének. Figyelembe kell venni az akkori viszonyokat. A magyar korona viselője I. Ferenc József király ő Felsége teljes tartalma szerint s feltétlenül akceptálta az új helyzetet és szilárdul el volt határozva, hogy megóvja és megvédi az alkotmányt; de ez a bécsi hofburgban még novum volt, mely az abszolutizmus hagyományával érthető módon elég gyakran nem volt teljes harmoniában. Ehhez járult még, hogy a monarchia mindkét államában új személyek jutottak előtérbe,

kiknek előbb még beválni s magukat a korona bizalmára méltókká tenni kellett.

A parlamenti evolúciók elég gyakran teremtettek új helyzeteket, és jóllehet ő Felsége minden politikai eseményt, kisebb epizódokat csak úgy, mint fontosabb akciókat, a képzelhető legnagyobb figyelemmel kísért, félreértések még sem maradtak volna el, ha nem lett volna az a hely, hol nemcsak a magyarországi viszonyokat, hanem a figyelembe jöhető személyeket is teljesen ismerték s melyhez a korona is teljes bizalommal volt. Ez a hely a kabinet-iroda volt és ebben Pápay István.

Hogy mi volt Pápay István Magyarországra nézve, azt csak kevesen tudják, mert azok közül, kik az ő jelentőségét teljesen méltányolni képesek, sokan — mint ő maga is — nincsenek már életben, azok meg, kik még élnek, diszkrecióból nem sokat beszélnek, már azért is, mert államférfiatlan eljárásnak tartanak, hogy különös és kényszerítő ok nélkül nyilvánosságra hozzanak részleteket intim eseményekből. Azt az egyet azonban a diszkreció megsértése nélkül elmondhatják a beavatottak mind, hogy Pápay István Magyarország jó szelleme volt, hogy az ő egész működését a leghazafiasabb szellem és az uralkodó személye iránt teljes odaadás hatotta át.

Az évek folyamán a helyzet sok tekintetben megváltozott ugyan, de a kabinet-

iroda fontossága ennek dacára sem lett kisebb. A változás két felette örvendetes mozzanattól áll. Ama mindenkor éber érdeklődés által, melyet ő Felsége minden nyilvános esemény iránt tanusít és a gyakori alkalmak által melyek közéletünk férfiainak lehetővé teszik, hogy közvetlen közelébe juthassanak a királynak, ő Felsége a tapasztalatoknak oly gazdag kincsét gyűjtötte össze, a személyeknek és viszonyoknak a jelentéktelen részletekig menő oly ismeretét szerezte meg, hogy szinte bámulatra kényszerít.

Ezek a tapasztalatok és ez az ismeret alkotják azokat a gyökereket, melyekből ő Felsége feltétlen bizalma hű magyarjaihoz és feltétlen ragaszkodása a kormányhoz fakadt.

A másik örvendetes mozzanat, melyről beszélünk, az, hogy a nemzetben is a bizalom, a szeretet, ragaszkodás és odaadás ő Felsége iránt oly mértékben megerősödött, hogy szinte megingathatatlan.

Ebben az ellenzék sem tesz kivételt s ezért nem lesznek izgatottak a legmagasabb körökben, ha valamely mozgalom erősebb hullámot ver, vagy a parlamentben kevésbé nyugodt folyást vesznek a dolgok. Tudják, hogy az alaperőségek megingathatatlanok.

Ez a két mozzanat okvetlenül könnyebbé tette a kabinetiroda feladatát, de azért még sem kicsinylik azt sehol, és az a támadás, melyet az ellenzék az ugynevezett

TÁRCA.

Az angol.

(Egy különös történet.)

Irta: Honti Herik.

— Keljen föl Jani! egészen bepiszkítja a nadrágját, — mondja Milike, az édes naiva, és többé nem tarthatja magába, kitör belőle a kacagás, és szívből, üdén, ártatlanul nevet, úgy tetszik neki a tréfa.

Jani megnézi fekete nadrágját és kiesve a hangulatból, szárazon kérdezi: — Esküszöm!

— Es mialatt porolja a becses ruhadarabot, újból szavalva mondja: —

— Hát nem szeret, Milike?

— Azt nem mondom, de

— Miért nem akar tehát a feleségem lenni?

— Zavarba hoz, Jani! Miért? Ugyan miért?

— kérdezi a kőtenyékjét gyűröggetve. — Maga fiatal, meg én is fiatal vagyok

— Hisz éppen azért. Csak nem várunk, a mig megvénülünk.

— Ráérünk még

Szünet.

Milike egyet lejt a színpadon, ügyesen, fürgén fordul, mint egy friss madárka és Jani még mindig a nadrágját porolja.

Az öltözőszobából meglátja őket a kedélyes apa és meglegedve mutat rájuk: —

— Szép pár cseléd

Az intrikus rámondul: —

— Egy koldustarisznnya, meg egy másik — az kettő.

Seres bácsi nem hagyja az ő vendégeit.

— De hiszen sem a fiu, sem a lány nem hal meg Ripacsék között!

Az intrikus ma keveset ihatott, — mert dühös: —

— A tetemnéző még rosszabb hely.

Azok odakint nem törődnek az öregek dörmögésével, talán nem is hallják, — hanem ott folytatják a dolgot, ahol fél emaradt: —

— Milike?

— Nos?

— Milike, újra mondom: én szeretem magát, és maga, Milike?

— En is Jani, én is

— Es mégsem!

— Nem, Jani. . . . Maga jó fiu, de ne haragudjék meg, — és az édes kérés mellé még meg is simítja a fiu állát apró kezével, — nincs magában tehetség, — fiacskám nincs.

— Milike!

— Me haragudjék, Jani, — megszámitottam már, hogy kevés volna a kettőnk jövedelmie, alig lehetne megélni egy verébpárnak is. Nem, Janikám nem leszek a felesége.

— Jól van, Milike, jól!

Erces és mégis lágy beszédén úgy átröng

a szomorúság, a bánat, és mégsem indítja meg a lánykát.

— Hát nem lesz az enyém; másé lesz, ugy-e?

— Nem leszek!

Es én mégsem haragszom magára, Milike, annyira szeretem!

— Minő kedves!

Odanyújtja neki az ujjai hegyét:

— Csokolja meg!

A fiu ravasz; hirtelen fogással meg akarja ölelni a lányt, de Milike ügyes: fürge, mint a gyík, és szegény Janira a színpad másik sarkából nevet.

— Látja, ilyenek a férfiak! — mondja ingerkedve, — mutasd a kis ujjadat, egészen akarnak!

Jani keserű lélekkel maradt a színen és dacosan tett fogadást:

— Megállj, csitri! A tehetségtelent megfizeted még!

Azután ő is jamegy a vidám, gondtalan társaságba.

II.

Mi ikét, a gyerek naivát, ezt az aranyos babaszínűnőt háromszor is a lámpák elé hívták az ugynevezett „falatrengető” tapsok és a leányka kecsesen, boldogan köszönte meg, hogy annyira tetszik.

Olyan volt, mint egy tiszta virág, a melyik minden önzés nélküli embernek megnyeri a tetszését; — de különösen feltűnt neki egy

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

kisebb tárgyalása alkalmával intézett, bizonyítja, hogy a kabinet-iroda fontosságát most is méltányolni tudják; de bizonyítja az a támadás azt is, hogy mily hiányosan ismeri az ellenzék a személyeket és viszonyokat, mert különben tudnia kellene, hogy *aradvári König Károly* kabineti irodai osztályfőnök Pápay iskolájából került ki, ez vezette be őt teerdőibe, a magas állásra, melyet most betölt, ugyszólván nevelte, kiképezte, predesztinálta.

König osztályfőnök tetőtől talpig magyar ember s hazafias érzelmét ezer meg ezer eset bizonyítja.

De a rendelkezésére álló apparátus is magyar s akinek Magyarországból alkalma volt a kabinet-irodával érintkezésbe lépni, az tudja, hogy ott nem idegenekkel, hanem honfitársakkal találkozik, kik König osztályfőnökben nemeslelkű, hazafias felebbvalójukat tisztelik, ki feladata magasiatán áll.

Ezért utasíthatta vissza a minap a miniszterelnök az ellenzék támadását szinte kitörő felhevüléssel, melynek a gyorsírói feljegyzés csak halvány képét adta vissza.

Horánszky üdvözlése. *Esztergomból* táviratozzák: Esztergom városának mai közgyűlésén Wimmer polgármester Horánszky Nándornak, az új kereskedelmi miniszternek eddigi érdemeit mutatva, kifejezést adott annak a hő ragaszkodásnak, a melylye Esztergom városának közönsége az új miniszter személye iránt viseltetik. Indítványára a közgyűlés nagy lelkesedéssel a következő táviratot küldte a miniszternek:

Esztergom szab. kir. város közönsége képviselőtestületének mai napon tartott rendkívüli közgyűlésének határozatából nagyméltóságodat kereskedelemügyi miniszterré történt legkegyelmesebb kinevezetése alkalmából addig is, míg tisztelgő küldöttséggel fogadását alkalmas időben kérheti, közörmében ez uton mély tisztelettel üdvözl. Engedje a gondviselés, hogy nagyméltóságod kiváló tudásának és készségének a közügy hosszú szolgálatában példás hűséggel és jellemző lárdással gyűjtött kincseit nagyra hivatott állásában a haza javára nemes szándékal szerint soká értékesíthesse.

— az első sorban ülő — idegen ur, a ki le nem vette pillantását róla az egész előadás alatt.

Az urat senki sem ismerte a színháznál, még a színiaposztó és kellekes sem, és a pályatársak félig irigyen, félig jóakarattal figyelmeztették rá a leánykát:

— Nézd, Milike, ez a pofaszakáll mindig téged néz!

Az ártatlan Milike zavarodottan épíruit, amire a komika egyet szurt rajta hegyes nyelvét:

— Honnan ismered, kicsi?

— En? — kérdezte méltatlankodva.

— No, semmi; csak úgy kérdeztem.

Egy másik asszony, a hősszerelmes felesége műlertően vizsgálta:

— Oh, hiszen öreg, kopasz már!

Egészen megzavarták a szegény gyereket, aki hasztalan nézett körül, esedező szemekkel keresve a védelmet az „édesek” ellen. — Még Jani sem volt jelen.

Azt különben ő is észrevette, hogy az az éltés ur folyton figyel. Reménykedő szivecskéje valami nagyobb színház igazgatóját sejtette benne, aki titkon akarja kilesni játékát, de a dolog nemlátszott valószínűnek. Az ur inkább olyan volt, mint egy angol. Hideg, kifejezést el nem áruló arc, jellemző oldalszakáll, és azok a kimért mozdulatok... Igen, angol volt az az ismeretlen figyelő.

Lajászották a darabot: a közönség alig tudott betelni kedvencével; újra és újra látni akarták... Milikének nagy napja volt és előadás után érte még csak váratlan meglepetés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, március 10.

A belügyet folytatták. Széll Kálmán miniszterelnök ma háborítatlanul adhatta meg a választ Pichlernek a főváros adminisztrációja ügyében.

Érdeket csupán a színházügyek keltettek és *Simonyi-Semadam* felszólalása alkalmat adott a miniszterelnöknek arra, hogy Beöthy Lászlót, a Nemzeti színház igazgatóját ne csak megvédje, hanem a legnagyobb elismerés hangján emlékezzék meg róla, amit meggyőződésünk szerint is megérdemel. A Nemzeti alatta újból virágzásnak indult. Ezt nem lehet letagadni.

A honatyák egyébként még nem mindannyian heverték ki a parlamenti pikniket. Az ifjabbak csak későn jöttek be és elpanaszolták, hogy még vasárnap éjjel is táncolniok kellett.

Amily gyors tempóban baladt ma a tárgyalás, valószínű, hogy a belügyet ma be is fejezik és holnap már a földmivvelésügyi költségvetéshez fognak.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Dániel Gábor alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Horánszky Nándor, Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

Az elnöki irományok előterjesztése után *Nessy Pál* felszólal azon „sajnálatra méltó” állapot ellen, mely mind állandóbb lesz, hogy a miniszterek nem válaszolnak idején az interpellációkra. Az ő interpellációjára nem felelt még a kultuszminiszter, valószínűleg nehéznék tartja a választ és akkor vonja le a konzekvenciákat. Kéri az elnököt, figyelmeztesse a minisztereket.

Széll Kálmán kijelenti, hogy az interpelláció sürgős nem volt, azért nem felelt eddig rá a közoktatásügyi miniszter. Azonban a lehető legrövidebb idő alatt felelni fog.

Következett a belügyi költségvetés folytatásos tárgyalása.

A főváros ügye.

Széll Kálmán miniszterelnök konstatálja, hogy a főváros költségvetése alkalmával mindig fölmerülnek a régi vádak a főváros ellen. Ő, mint mindig, különösen most figyelmeztette a fővárost gazdasági realitásának megóvására. Ismeretes az a leirat, melyben félre nem érthető módon, kellő határozottsággal kijelentette, hogy

a főváros gazdálkodását elítéli. Rámutatott arra, hogy nemcsak a közérdek, hanem a magánérdek is vezet a bizottsági tagokat, amit szintén határozottan elítélt. A közgyűlés felháborodása e leirat miatt legjobban bizonyítja, hogy nem volt a főváros gazdálkodása elbírálásánál semmiben sem elnéző. A főváros gazdálkodása helytelen ugyan, de nem lehet rá azt mondani, amit Pichler mondott, hogy ott semmi más nem uralkodik, mint panama. Ilyen vád fenn nem állhat. Van ugyan, amiben Pichlernek igaza van, a telekadományozás kérdése, ezt ő sem helyesli, de Pichler legtöbb vádjából semmi sem igaz. A főváros adóképeségéről beszél. Kijelenti, hogy modern közigazgatást akar adni a fővárosnak, mert ennek hiányában látja a közigazgatás bajainak kuforrását. Ez az oka, hogy deficit uralkodik a fővárosban és ezért nem tud a főváros reális költségvetést felmutatni. A főváros közigazgatásának zézéséről szóló törvényt még ez évben a törvényhozás elé terjeszti és keresztül fogja vinni, kiszakítva azt az általános közigazgatási reformok köréből. A főváros érdekeit szíven viseli és éppen ezért a főváros érdekében a legerélyesebben fog intézkedni. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Heltay Ferenc a főváros bajainak okát abban találja, hogy a főváros iránt a királyi család még eddig valami nagy szeretetet nem mutat, nem épített, és nem járul hozzá a főváros fejlődéséhez. A pénzügyi adminisztráció a fővárost kiszipolyozza, úgy, hogy gyakran a belügyminiszternek kellett közbelépnie a főváros érdekében. Elismeri, hogy a belügyminiszter a főváros ügyeit szíven viseli, de kollégái nem. A főváros gazdasági helyzete jelenleg rossz, de ennek em az az oka, amit Pichler hoz fel, hogy panama az uralkodó, és azért ő ezt határozottan visszautasítja. Elismeri, hogy klikkek uralkodnak, de ezek a legnagyobb buzgósággal, szolgálják a főváros érdekeit. (Ellenmondás a szélbalon. Éljen a klikkuralom!)

Rátkay László örömmel látja, hogy a kormánypárt részéről is elismerik, hogy a kir. család nem viseltetik szeretettel a főváros iránt. De a nemzet szeretetére sem számíthat olyan főváros, mely nemzeti érdekeket nem szolgál. Utal a Kossuth-szobor felállításának halasztására, s a német nyelv felkarolására. Bemutatja a kabinet-iroda egy végzését, mely a miniszterelnök szavait megcáfolja, azt bizonyítván, hogy a kabinetiroda nyelve német. (Zaj a szélbalon. Mit szól ehhez miniszter ur?)

Elnök: Ez az ügy nem tartozik a költségvetés e tételéhez.

Molnar János a közigazgatás hiányairól és visszaéléseiről szólva, áttér az anyakönyvi ki-

Egyszer csak kopogtatást hall öltözője ajtaján és alig szólhat egy szót is, a mikor nyílik az ajtó és az igazgatóval együtt belépett — az angol.

— Kisasszony, bemutatam Bensohn urat, aki tiszteletét óhajtotta tenni!

Milike kedves zavarral bókol:

— Uram!

— Engedje meg, kisasszony — szól Bensohn ur — hogy játéka felett kifejezzem bámulatomat.

Milike mégjobban elpirul.

— Uram, ön bizonyára tuloz!

— Nem, kisasszony... Még keveset hallottam ilyen igaz, természetes hangot. Valóban megható a beszéde...

Az idegen előkelő megjelenésű, tiszteletet érdemlő ur volt, azért nem ijesztette meg Milikét, amikor e szokkal fordult felé:

— Különbem nem azért zavartam. — Sokkal fontosabb dolog hozott ide.

— Beszéljen, uram!

Es valami nagy bizalom lopódzott szívébe, — a mikor az idegének becsületes szemébe nézett.

— Régóta itt járok Magyarországon, már husz éve, hogy elhagytam régi hazámat: Albiont. Itt e szép országban ismerkedtem meg egy hölgygyel, aki nagyon hasonlított magára, kisasszony...

Itt megfogta a leány kezecskéjét és atyáskodva megsimította állát.

— Ezért kérdezem, hogy mit tud ön, gyermekem a szülőiről?

Milike szelid kék szemébe köny szökött;

körülnézett és látta, hogy az igazgató már nincs itt, azután meghatott hangon kérdezte:

— Talán érdekli, uram?...

Az idegen hangja rokonszenvesen csengett, és Milikének úgy rémlett, hogy ő már hallotta, ezt valahol.

— Nagyon érdekel, gyermekem!;... Nagyon érdekel!

— Ha parancsolja!...

Egy szoknyát, meg egy bluzt félredobva, helyet csinált neki egy széken, és mielőtt szóltna, megegyszer kutaton végignézte Bensohn urat.

Az idegen ur megértette pillantását, mert megnyugtatón mondta:

— Legyen bizalommal hozzám, kisasszony, ne tartson semmitől...

A leányka erre beszélni kezdett:

— Négy hosszú éve mentem el hazulról, uram és édes anyócskámmal levelezek csupán, míg apámról nem tudok semmit...

Milike elhallgatott és Bensohn ur unszolta a szóra:

— Ez az, gyermekem, folytassa!...

— Nincs tovább, uram. Fizetésem még nincs annyi, hogy anyócskámat állandóan magamhoz vegyem, hát egyedül kóborlok, de azt hiszem, hogy egy esztendő múlva már együtt lehetünk...

— Edesatyját nem ismerte?

Mintha kiméltlen kézzel bántaná a fájó sebhelyet, olyan volt e kérdés. De mivel a vendég ur szándéka kétségen felül való volt, Milike halkán felelt a kérdésre:

— Nem... soha!...

adásokra. Az anyakönyvvezetés nagyon költséges, és ezért nem fogadja el pénzügyi szempontból. De nem fogadhatja el a tételt vallás-ethical szempontból sem, hacsak gyökeres reformon nem megy keresztül, sőt még akkor sem, mert rosszalja az új egyházpolitikáját.

Szell Kálmán: Kijelenti, hogy minden panaszt elintézni nem lehet. Ő a maga hatáskörében mindent elintéz, de minden csekélységért felelős nem lehet. Nem felelős ő közvetlen az anyakönyvvezetők apróbb dolgaiért, azért mert vannak ott az anyakönyvi felügyelők, hogy e kérdésben intézkedjék.

Nemzeti Színház.

Simonyi Semadam Sándor panaszolja azt, hogy a Nemzeti Színház igazgatója 20000 korona előleget vagy segílyt kapott.

Rákosi Viktor: Ez a dolog nem ide tartozik.

Simonyi Semadam Sándor: De igenis idetartozik. Nem tudom különben miért érdeklődik eziránt. Idetartozik azért, mert az állam privát kölcsönöket senkinek nem adhat. Meglehet, hogy a Nemzeti színház igazgatóját súlyos költelességszegés miatt elmozdítják állásából, de mi lesz akkor a 20000 koronával? Felhozza ezzel kapcsolatban a Szada Jakko-féle esetet.

Szell Kálmán. A Nemzeti színház igazgatója nagyon kitűnően megfelelt hivatásának, a mennyiben a Nemzeti színház financiáját rendbe hozta. Hogy ezt tehesse, szüksége volt a 20 ezer korona állami kölcsönre, melyet azóta pontosan törleszt. A Szada Jakkóval kötött egyezséget illetőleg is az igazgató teljesen tisztázta magát, és kiderült, hogy mint a Nemzeti színház igazgatóját semmiféle mulasztás nem terheli. Kéri a tétel elfogadását. (Helyeslés.)

A tételt a Ház elfogadta.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után következik

a közegészségügyi költségvetés.

Buzáth Ferenc a gyógyszerészekről szól. Tapasztalta, hogy a miniszterelnök érdeklődést tanúsít a közegészségügy iránt. Kéri, hogy a minisztériumban szakferfiakul gyógyszerészeket alkalmazzon. Uhajtja a gyógyszerészek helyzetének rendezését, és pedig olyképen, hogy az elhunyt gyógyszerész örökösei is átruházassák a gyógyszerész haszonélvezetének jogát. A mérgező tartalmú gyógyszerek a kereskedésekből kizárandók. A gyógyszerészeti szerek cégjegyzék megadatott ezeknek árusítása a közegészségügy rovására.

Madzsy János dr.: Közegészségügyi hátramaradottságunk oka kedvezőtlen gazdasági viszonyainkban rejlik. A gyermekhalandóság kü-

— Kegyed Erdős Milike?
— Ige, uram: — de ez csak a művész-nevem.

— És édesanyja?
— Huber Emilia.

Az angol hirtelen újból végignézett a leánycán, mintha egy lelkében élő képpel akarná összehasonlítani.

A kis öltözékben esend volt, aminő a drámai jeleneteket szokta megelőzni. Az tán kitarja karját és azt mondta:

— Leányom! . . .

Milike szemét előntötte a köny; kicsi szivétáján melegezt érzett és gyöngén, maganevedve a keblére borult.

Kimentek a színpadra, összecsoóditették az egész társaságot és alig találva szökat; — mutatták be egymást:

— Leányom! . . .

— Apám! . . .

Es amint a leányka az angol keblén pihgett, az leszedte ügyes kézzel az angolos külsőt és előtűnt Jani képe, aki újból megölelte és megcsókolta Milikét.

A színésznép tapsolt a kitűnő alakításhoz, Milike pedig elszégyelte magát.

— Csunya tréfa ez, Jani! . . .

— A tehetségtelenért, Milike . . . Mondta magához szorítva a leánykát.

S a leány meghittent rejtette el a boldog Jani keblére piruló arccsokáját.

lönösen az utóbbi időben nagy mérvet ölt. A járványok, tuberkulózis ellen akkor védekezhetünk eléggé, ha törvényeinket úgy változtathatjuk meg, hogy a tudomány állásponjtjának megfelelően. Szanatoriumok felállítását sürgeti. A közegészségügy vezetésére és ellenőrzésére szakértő orvosokat alkalmazzanak. A járásorvosok helyett községi orvosokat kellene kinevezni. A költségvetést készséggel fogadja, mert a szabadelvű politika elég garanciát nyújt arra, hogy a közegészségügyet előfogyja mozdítani. (Helyeslés a jobboldalon.)

Major Ferenc a közkórházak szaporítását sürgeti. Különösen az állami tébolydákat kell szaporítani. A szülésznöket szakképzettség elsajátítására ösztöndíjak által segíteni kell. A trachoma betegségek gyógyítására külön trachoma kórházat kell létesíteni.

Szell Kálmán miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy a legnagyobb buzgalommal és egyszerűséggel foglalkozik a közegészségügygel, annak javítására sokat áldoz, már a múlt évben is túllépte a budzsét. A gyermekhalandóság csökkentésére minden lehetőt elkövet, a trachomakórházak számát növeli, vidéken tébolydákat állít fel, a gyógyszerész-tár-ügy rendezése folyamatban van.

Kubik Béla a közbiztonság címénél a kóborcigányok megrendszabályozására határozati javaslatot nyújt be.

Szell Kálmán megígéri, hogy alapos tanulmányozás után iparkodni fog a kérdést megoldani.

Holnap folytatják a belügyi költségvetés tárgyalását.

TÁVIRATOK.

Várfogságra ítelt török méltóságok.

Konstantinápoly, márc. 10. *Lontfulla* és *Sebaheddin* hercegeket, *Dámád Mahmud* basa fiait, továbbá *Hejdár* bégét, néhai *Midhát* basa nagyvezér fiát, *Zekki* bég ezredest és *Abdurrahmán* bégét, a szmirnai vilajet politikai kormányzóját, a kik Európába szöktek, in contumaciam életfogytig tartó várfogságra ítelték.

Arad a vigécek ellen.

(Tiltakozó gyűlés a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10

Vasárnap délelőtt 11 órakor a városháza nagytermében gyűlést tartottak az *Aradvidéki Iparegyesület,* az *Aradi Kereskedelmi Testület* és az *Aradi Kereskedők Köre* együttes akciójára. Arad kereskedői és iparosai, hogy mozgalmat kezdjenek a *vigécek* ellen, kik üzelmekkel kizárólag a foglalkozásukat korlátozó törvényt, érzékeny kárt okoznak az aradi kereskedőknek és iparosoknak.

A gyűlést előkészítő bizottság határozati javaslatot dolgozott ki, mely kettős akciót foglal magában: *Arad közönségét* kéri fel az idegen kereskedelmi utazók elleni állásfoglalásra és felir a kereskedelmi miniszterhez az 1900. évi XXV. t.ckk. szigorítása érdekében.

A gyűlés lefolyásáról a következő tudósítás számol be:

Tedeschi Viktor, az Aradi Kereskedők Körének és a Kereskedelmi Testületnek elnöke üdvözölte a megjelenteket s felsorolta azokat a sérelmeket melyek a vigéctörvényből erednek s a kereskedők körének, az aradvidéki iparegyesületnek és a kereskedelmi testületnek megadta az impulzust a tiltakozó gyűlés összehívására. Megnyitja a gyűlést s a jegyzőkönyv vezetésére *Faragó Rezsőt,* a kereskedők köre ügyvezető titkárát kérte fel. A kereskedők sérelmét *Singer* Sándor aradi kereskedő tolmácsolta, az iparosok részéről *Steigerwald* Alajos aradi butorgyáros mondott beszédet, az elnök felkérésére.

A határozati javaslatot *Faragó Rezső* hirlapíró, a gyűlés jegyzője terjesztette elő a következőkben:

Az Aradvidéki Iparegyesület, az Aradi Kereskedelmi Testület és az Aradi Kereskedők Köre közös bizottsága által összehívott

nagygyűlés kimondja, miszerint szükségesnek és elodázhatatlannak tartja egy oly mozgalom megindítását, amelynek célja: hogy a megrendelések gyűjtését tilalmazó 1900. évi XXV. törvénycikk gyakori és következetes kijátszása, egyrészt a társadalom hazafias jóakarásával, másrészt célszerű kormány- és iparhatósági intézkedések kieszközlése által megakadályoztassék.

A végből a nagygyűlés elsősorban fölkér Aradváros közönségét, hogy idegen cégek részére utazókat meghívó leveleket egyáltalán ne állítson ki, illetve ne írjon alá; — föliratot intéz a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz az 1900. XXV. törvénycikk végrehajtási utasításának oly értelmű módosítása iránt, hogy az utazók, amint valshová megrendelések gyűjtése céljából érkeznek, kötelesek legyenek megérkezésük után az iparhatóságnál, esetleg a községi előljárásságnál meghívó levelüket láttamozás céljából bemutatni, egyzersmind a kereskedelmi miniszter intézkedését kéri arra nézve is, hogy fióktelepek nyitására iparigazolványok csak oly esetben legyenek adhatók, ha a fióküzletek és fiók-műhelyek tekintetében mindaz teljesítettik. Amit a törvény a fióktelepnél előír.

A nagygyűlés ezen határozatát megküldi csatlakozás céljából az országos összes iparos és kereskedő-egyesületeinek; ezenkívül megkeresi Arad város törvényhatóságát, hogy tekintettel arra, miszerint ez a kérdés a város polgársága tekintélyes részének megélhetésével van összeforva, hasonló értelemben a kereskedelemügyi m. kir. miniszterhez szintén föliratot intéz.

Jelen határozatokat a három egyesület közös bizottsága hajtja végre, ugyanezen bizottság lesz hivatva oly módozatokat és eszközöket találni, a melyek által az idetoló utazók visszaélései megakadályozhatók, illetve megtorolhatók lehessenek.

Singer Sándor az alábbi beszéddel szölt a határozati javaslat mellett:

Midőn a megrendelések gyűjtését tilalmazó törvény, az 1900-ik évi XXV-ik törvénycikk megalkottatott ezt azzal a jelszóval léptették életbe, hogy az a vidéki kereskedelem és az ipar felségítésére fog szolgálni. A törvénynek ez is lett volna a hivatása azon nagyszámu kibuvók nélkül, a melyekkel a mai formájában értékét veszti. Nyílt titok ugyanis, hogy a mikor a fővárosi és bécsi kereskedők megtudták, miszerint a magán feleknél való megrendelés-gyűjtést el akarjuk tiltani, minden követ megmozgattak, hogy evnek dacára ők oly módot kapjanak, a melynek révén a jövőben is zavartalanul és kényelmesen folytathassák a megrendelések gyűjtését.

Ezek mozgalmára a budapesti kereskedelmi és iparkamara föllépése folytán a törvénybe be is lett csempézve ez a mód, de ezzel aztán moudhatni agyon is ütötték a törvényt.

Ez a mód a nevezett törvény végrehajtási utasításnak azon része, amely megengedi, hogy a mikor egy cég valakitől meghívó levelet kicssal, oda elküldheti utazóját megrendelést fölvenni.

Az eddigi tapasztalat szerint az iparhatóság a legnagyobb jóakarát és gondosság mellett sem ellenőrizhető, hogy az utazó csak azt keresse fel, aki őt meghívta, miután történtek oly esetek amidőn az utazó csak a megrendelés felvétele után erőszakolta ki a meghívó levél kiállítását. Ezzel a helyzettel szemben a vidéki kereskedőknek és iparosoknak oda kellene hatni, hogy megrendeléseiket még meghívó levelek után se lehessen gyűjteni. Amde a törvénynek ezt a módosítását a fővárosi és bécsi kereskedők tul befolyása mellett nem remélhetjük. Ennek orvoslását csak a társadalomtól várhatjuk.

A társadalom, a mely a jótékony célok és egyéb mozgalmak terén mindig a kereskedők és iparosokhoz fordul, és a melynek helyzete a kereskedő és iparos polgárok közteherviselésének mérvétől függ, — a társadalom

tegye meg ezzel szemben azt, hogy meghívó leveleket ne írjon alá. Ha a törvény a vidék helyzetének javítására készült, a vidék társadalmi, közönsége egészítse ki olyanná, hogy annak eredényeül csakugyan erős vidéki központok fejlődjenek, mert ezek erős vidéki kereskedelem és ipar nélkül el sem képzelhetők.

A közönségtől nem áldozatot kérünk, csak méltánylást és belátást, amidőn felhívjuk, hogy saját testvérei, polgártársai megélhetését bizonytalanná tevő meghívó levelekkel könnyelműen ne bánjon, olyanokat ne írjon alá.

A kormánytól talán még kevesebbet kérünk, ejtse módját annak, hogy az utazó csak ott gyűjtsön megrendelést, a hová meghívták.

A fióktelepekről szólva, aradi példákat hozva fel, a határozási javaslat elfogadását ajánlja.

Steigerwald Alajos szintén hosszabban foglalkozik a kisiparosok kétségbeesítő helyzetével. A lábra kapott tisztességtelen verseny — ugymond — ma-holnap megfosztja már a kisiparost az utolsó falat kenyereitől. A társadalmon a sor, hogy a magyar ipar pártolására a nagy közönséget megnyerje s ne engedjék azokat a milliókat külföldre kivándorolni, amivel a magyar ipart és kereskedelmet felvirágozhatóvá tehetnék. Csakhogy igen kevés erre a remény. A magyar ipar iránti lelkesedés legtöbbször fellobbanó szalmaláng. Adja isten, hogy most az egyszerű ne teljesüljön be jóslata. Indítványozza, hogy a nagygyűlés fogadja el az előkészítőbizottság határozati javaslatát.

Nagy Sándor dr. szólott most hozzá a kérdéshez. Első sorban utal arra, hogy voltaképpen az *iparpártolás* egyik hatékony, erőteljes eszközt képezi a megindítandó mozgalom és éppen ezen okból a társadalomnak egyenesen kötelessége, hogy a mozgalomban a kereskedőket és iparosokat támogassa. De az egész társadalmat érdekli a mozgalom még azért is, mert nemcsak ethikai vonatkozásu, hanem a város gazdagodását és így kulturális feladatainak megvalósítását is előmozdítjuk, ha Aradon gazdag kereskedői és ipari osztályt igyekezünk létesíteni. Nem szabad elfelednünk azt sem, hogy a hazai ipar pártolásáról van szó, mert hiszen tulajdon részben bécsi és egyáltalán osztrák utazók árasztják el városunkat. Az aradi közönség bizonyára be fogja látni, hogy kereskedői és iparosai érdekében minden lehetőt megtennie kell. (Eljenzés.)

Mint a társadalom egy tagja, örömmel fogadja el az előterjesztett határozati javaslatot. Soha törvényt úgy ki nem játszottak, mint ezt a fatális törvénycikket, mely a megrendelések korlátozásáról szól, mely azonban a gyakorlatban egyáltalán nem vált be. Igazán elszomorító és szégyenletes, a törvény tisztelétének arcu csapása az a szemérmetlen leleményesség, mely lyel a tialmat nevétségessé tesz. Be kell azonban vallanunk, hogy a társadalom tagjai közül is sokan segítségökre vannak a vigéceknek az által, hogy nemcsak passzív módon viselkednek, hanem konkrét esetben hatóság előtt még őket védelmezik. Fel kell világosítani a közönséget, hogy ez nem spiclikedés, melyet a magyar ember természete nem vesz be, hanem az igazság megóvása, melynél minden polgárnak közreműködnie kell. (Nagy helyeslés.) És konstatáljuk azt is, hogy Aradváros kereskedelme és ipara áll olyan színvonalon, hogy minden jogos igényt kielégíthet, így senki sincs reá utalva arra, hogy idegen helyre forduljon szükségletei beszerzésénél. Nemcsak hazafiságból és local-patriotizmusból kell a mozgalmat pártolnunk, hanem azért, mert a mi kereskedelmünk és iparunk *versenyképes*. (Zajos eljenzés.) Midőn Hegedüs Aradon járt, helyesen mondta, hogy hazafiságból pártolni az ipart nem elegendő, hanem legyen az versenyképes, nos hát a mi iparunkról ezt elmondhatjuk. Hogy mennyire védik az osztrákok a maguk iparát, annak eklatáns bizonyítéka, hogy Bécsben az osztrák kereskedők megtartottattak három magyar utazót, ki t t megrendeléseket gyűjtött. Lám Bécsben, ahol naponként bizonyára megfordul 2000 idegen, az ottani kereskedők kiszimatolták a három vigéceket és mi Aradon ne tudnók az ellenőrzést gyakorolni? (Ugy van! Helyes!)

Segíteni kell a bajokon és felszólaló bizik abban, hogy a mozgalomnak üdvös eredménye lesz. Addig, hogy a meghívó levelek egyáltalán

eltiltassanak, nem mehetünk, hanem azt kell elérnünk, hogy a meghívó levelekkel a törvényt ki ne játszá, tehát a meghívó levél csakis ahhoz való menetelre jogosít, a ki aláírta, de különösen szem előtt tartandó, ami a törvény végrehajtási utasításában is benne van, hogy a meghívó levél nem az utazó otlétekor, hanem előzőleg küldendő és nem az utazónak, hanem a cégnek, melynél a megrendelést eszközölni óhajtják.

Fogjunk össze és meg lesz az eredmény. Mindenki gyakorolja az ellenőrzés kötelességét akkor, amidőn városunk boldogulásáról van szó. Néhány stílárius módosítást ajánl, melyek után elfogadásra ajánlja a javaslatot. (Zajos eljenzés és taps.)

Edvi Illés László volt a következő szónok. Nagy baj, valóságos veszedelmek — mondotta — a vigécek sáskajárása s örvendetes, hogy a közös veszély érzete lerombolja azokat a sörpókat, melyek eddig nemcsak a kereskedő és iparos, de kereskedő és kereskedő, iparos és iparos közt is fennállottak. Az együttműködést, a kereskedők és az iparosok közötti harmoniát szükségesnek tartja, hogy a megkezdett akció sikerre vezessen. De szükségesnek tartja mindenekelőtt, hogy a fogyasztó közönséghez intéztessék ennek az egyesült két osztálynak a nyomatékos szava; ahhoz a közönséghez, mely elfelejti, hogy önmaga ellen követ el bűnt, mikor idegeneknek adja azt a pénzt, amit szükségleteire fordít. Az utolsó tíz év alatt ebben a városban igen erős, nagyon érzékeny volt az anyagi visszaesés; az elszegényedés általános és szinte ijesztő méretet öltött; mialatt más, Aradhoz hasonló városok emelkednek, fejlődnek, intézményeket alkotnak, lakosságuk gyarapodik, addig Aradon az egykor tekintélyes, vagyonos polgári osztály pusztul. Honnan van ez? Onnan, hogy a közszellem elaludt; hogy egymásra vagyunk utalva s hogyha a kereskedőt s meg az iparost pártoljuk, ezzel városunkat emeljük, közvetve a magunk helyzetét is jobbitjuk. Azt a pénzt, a mit a pesti meg a bécsi vigécek elvisz tőlünk, sohasem látjuk többé, de ha itthon vásárolunk, teherviselési képességét fokozzuk a termelő osztályoknak és előmozdítjuk az általános és szükséges jólétet is.

Beszédét így fejezte be: Ha megtudják azok a budapesti meg bécsi kereskedők, a kiknek egész üzlete a magyar vidéki közönség becsapására van alapítva, hogy itt részen van a társadalom, hogy itt a törvény kijátszásáért szigorral büntetik őket, majd el fogják kerülni Arad tájékát. Buzdítja a kereskedőket, hogy állítsanak magán detektívet a vigécek üzelveinek felderítésére. (Hangos eljenzés és taps.)

Bródi József és Hönich Márkus felszólalása után Czeiler István mondott hosszabb beszédet.

Magyarország nem iparos állam, — mondta, — de azért egész büszkén hivatkozhatik arra, hogy a magyar iparosok munkáit a vilákiállításon első érmekkel tüntették ki. A tapasztalat azt mutatja, hogy a nyugati államokat az ipar tette hatalmassá, míg nálunk éppen az ipar előmozdításával az intező körök foglalkoznak a legkevesebbet. Azok munkáit nem értékelik, pedig a kisiparosok elszegényedésével az állam is elgyengül. A magyar állam legerősebb oszlopa a féltett ipar lehet.

Felkiáltások: Igaz, úgy van! Nem is az agrarizmus!

Schwartz Zsigmond szerint csak olyan formán lehet elejét venni a vigécek járásának, ha az egész társadalmat megnyerni igyekezzenek a magyar ipar és kereskedelem pártolására. Minden lelkes iparos és kereskedőnek szerinte a bécsi vigécekkel szemben valóságos detektív-szerepre kell vállalkoznia.

Kovács Vince, Gedeon József és Zubor Andor felszólalása után Tedeschi Viktor elnök a vitát bezárta.

A gyűlés az előkészítő bizottság határozati javaslatát Nagy Sándor dr. észrevételének módosításával egyhangulag elfogadta s annak végrehajtásával megbizta a kiküldött közös bizottságot, melynek tagjai: Tedeschi Viktor, Nesznera Aladár, Assael József, Eies Armin, Edvi-Ilés László, Gebhart István, Glück Dezső, Faragó

Rezső, Hegyi Albert, Hoffmann Antal, Lengyel Tivadar, Magyar Ferenc, Maresch Gyula, Nagy Sándor dr., Schwartz Zsigmond, Reinhardt Gyula, Steigerwald Alajos, Singer Sándor, Inokai Tóth Lajos, Varga József.

SZÍNHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Kedd: Svihákok, operette. Saharet táncosnő föléptével. (Bérletszünet.)
Szerda: Lotty ezredesei, bohózat. Saharet táncosnő föléptével. (Bérletszünet.)
Csütörtök: Zsába, bohózat. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Cigánybáró, operette. (Páros bérlet.)
Szombat: Széchy Mária, szimű. (Páratlanbérlet.)

* Saharet két vendéjjátéka. A nagyhirű táncosnő, ki két estére színházunk ve dége lesz, a közönség érdeklődését előre is felkeltette. Első felléptére, mely a svihákok operett utolsó felvonásában lesz, a földszinti jegyeket a pénztáros kevés kivétellel, mind eladta már. A páholyok egy részét is lefoglalták a páratlan bérlek, kiknek a keddi előadáson elsőbbségük van. A még ki nem váltott jegyeket kedd délig tartja meg Gonda pénztáros, azontul előadja a nagy számban jelentkezőeknek. Saharet bucsu-felléptére, mely szerdán Lotty ezredesei énekes bohózat keretében lesz, az első emeleten páholyok már kedden válthatók ki, a többiek a páros bérlek rendelkezésére állanak szerda délig. A szép művész, kinek képei a színház hirdető táblái elé csalogatnak sok embert, kedden a déli gyorsvonttal érkezik meg Budapestről. A művész fényképeit és Lenbach festőnek híres képét előre küldi és kedden már délelőtt láthatók lesznek a kirakatokban.

* Bucsuzó színészek. Még egy hétig játszanak ezenkívül a színházban Leszkay színész, azután széjjeloszlanak, ki erre, ki arra. A távozók közül egynehányan bucsuzóul eljátszák legjobb szerepüket. Az első ilyen bucsuelőadás vasárnap este lesz, a mikor a nagyapó címszerepét játsza el Mezey Péter, a vidéki színészet e kiváló jellemszínésze. 20 ikán bucsuzik a Bécs pár A nagymama vigjátékban eljátszván a sok jó szerep közül a legkedvesebbet, az aradiaknak bizonyára felejthetlent. Az utolsó előtti előadás az évadban azé lesz, a ki mindig elől volt a közönség szeretetében, Felhő Rózié. A A kis szökevény operett címszerepét fogja meg egyszer eljátszani az ő közönségének, mely tavaly oly sokszor nézte meg a kedves muzsikáju operettet. Virágvasárnap estéjén bucsuzik az egész társulat A cigány népsziművel, melyben az elsőtől az utolsóig résztvesz majd mindenki.

* Zichy Géza gróf Aradon. Megirtuk, hogy gróf Zichy, a hirneves zeneköltő a jövő hónapban Aradra jön, hogy itt jelen legyen a Dolores című zeneművének előadásán. A fényes estét az Oratórium Egylet rendezi, ez alkalomra maga körre gyűjtve Arad legjobb énekeseit és zenészeit, hogy a műhöz és Arad hirnevéhez méltóan feleljenek meg a feladatnak, melyet gróf Zichy remek alkotása az előadók elé tűz. A hangverseny jövedelmét jótékony célra fordítják és pedig az aradi lelenház és az aradi tanítók segélyalapja javára. A rendezőbizottság tegnapi délelőtt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a hangversenyt április 5 én este tartják meg a színházban még pedig a jótékony célra való tekintettel felemelt helyérek mellett.

* Gonda István. Gonda László színházi pénztáros fia, Gonda István, a ki a nyáron az aradi színházban is vendégszerepelt, nagyjövőjű művész pályája elején áll. Most az országos sziművészeti akadémia növendéke s mint ilyen az akadémia vasárnap vizsgálati előadásán, a Vencelci kalmár Gratiano szerepében rendkívüli sikert ért el. A Pesti Hirlap a legjelesebb, a Pesti Napló a legtemperamentumosabb növendékek közé sorozza. A többi lapok is dicsérettel emlékeznek meg róla.

* Színészet Makón. Szombat óta Halasi Béla szintársulata működik Makón. A társulatnak jól megy a sorsa, eddig minden este telt ház előtt játszott. A társulat kedvelt tagjai Serfőzi Étele, a koloratur énekesnő, Fehér Erzszi hősni és Harasztí Mici naiva, a férfiak közül Toronyi Gyula, szép tenor hangjával első felléptén teljesen meghódította a közönséget. Országgh Bertalan, ki a bor Baracs Imréjével aratott nagy

sikert. Kitűnő színész maga az igazgató, *Halasi Béla* is.

* Az *Alföld* című szépirodalmi és kritikai képes folyóiratnak most jelent meg legújabb száma avval a szokott dus tartalommal, mely a csinos kiállítású füzet eddigi számait is vonzóvá, érdekessé tette. A legújabb számban a szerkesztő irt lelkes hangú felbívást a Kosuth-szobor ügyében. Ezenkívül változatos tartalmu novellák és versek, valamint aktuális képek teszik érdekessé ezt a számot. A lap szerkesztője *Honisch L. István* s megrendelhető József főherceg-ut 22. szám alatt.

Rablógyilkosság,

vagy öngyilkosság?

(Titokzatos eset a fővárosban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, március 10.

Különös, csaknem minden részletében titokzatos eset foglalkoztatja a fővárosi rendőrséget vasárnap reggel óta.

Vasárnap reggel hat óra tájban történt, hogy egy pályaudr a kőbányai pályaudvarról elindulva, az angyalföld-kőbányai körvasut mentén, éppen az ötvenkilencedik számú szelvény mellett véres holttestre akadt. Közvetlenül a sínpar mellett, félig arcára borulva feküdt az élettelen ember; rettenetes sebek borították testét s azcát egészen felismerhetetlenné tette a rászáradt vér.

A pályaudrt nagyon megijesztette a rémes látvány, mely a kietlen tájon eléje tárult, s a nélkül, hogy a halottat közelebről meg merte volna nézni, futásnak eredt. Lélekszakadva rohadt vissza a kőbányai pályaudvarra, mely nem messze van a jelzet helytől. Beállított az állomásfőnök szobájába s eladogta, hogy mit látott. Eleinte nem tudták megérteni, hogy a megrémült emberrel mi történt, s hogy meggyőződjenek az elbeszélése valóságáról, néhány hivatalnok és szolga kísietett a helyszínére. Csak onnan visszatérve értesítették a rendőrséget.

A telefonjelentésre a központi felügyelet tisztviselő s a rendőrorvos hajtattott ki a főkapitányságtól. A vizsgálat konstata, hogy a holttest fején, mellén és kezén rettenetes sebek vannak. Miután közvetlenül a sinek mellett hevert s főképpen mert bizonyos, hogy többé-kevésbbé ittas volt az áldozat: valószínűnek tartották, hogy saját vigyázatlanságának áldozata lett, vagy éppen öngyilkos szándékkal feküdt a sinekre. Elütötte és megölte valamelyik éjjeli vonat. Ilyen értelemben tettek is jelentést a központnak.

Ennek a feltevésnek azonban alaposan elment mondott egy másik körülmény, a melyet csak később vettek észre. Mielőtt ugyanis az ilyen holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállítják, ki szokták kutatni a ruházatának zsebeit. S mikor ezt megtették, kiderült, hogy a zsebekből a pénztárca hiányzik. A részletesebb vizsgálat azt is megállapította, hogy a testen látható mély sebek inkább hatalmas ütésektől származnak, mint a vonat kerekeitől, melyek egészen másféle nyomokat hagynak hátra.

A nyomozás erre más irányba terelődött. Az újabb jelentésre a rendőrség bűnügyi osztályából ment a helyszínére egy rendőrtisztviselő több detektív kíséretében. Hogy nem a vonat gázolta el, hanem büntett áldozata lett, azt abból is következtették, hogy a rendőrorvos határozott nézete szerint a halál éjjel után két órakor állhatott be, már pedig abban az időben egyáltalán semmiféle vonat nem haladt arra. Könnyen lehetséges tehát, hogy gonosztevők utját állták a szerencsétlen embernek, leütötték és kifosztották, pénzt elvették.

Vasárnap délben egy asszony jelentkezett a rendőrségen és sirva panaszkolta, hogy a férje, *Varga János*, budapesti 42 éves zongoramester eltűnt a Kertész-utca 18. számú házban levő lakásukról. A főkapitányságról a morgueba utasították, hol meg is találta férjét, fölmervén abban a holttestben, melyet a körvasut mellől szállították oda. A szegény asszony nagy zokogás közepett elmondta, hogy az ura szomban este ment el hazulról. Több mint ötven koronát vitt magával; ez eltűnt az utolsó fillérig. Arany óraláncát megtalálták, de össze volt tépve, egyes szemei hiányoztak. Lehet, hogy a gyilkos, miután a tárcát elrabolta, dulakodás közben valami közeledő embert pillantott meg s a többi zsákmányt otthagya, elmenekült. Az áldozat felesége kizártnak tartja az öngyilkosságot. Szerinte legfőleg baleset érte Vargát. Még valószínűbb azonban, hogy leittatták, kicsalták a távoli helyre s úgy végezték vele.

Egyéb részletet eddig nem derítettek ki. Nem tudják, hogyan került arra a helyre, hová igyekezett, miképen vesztette el az életét. Ezt nyomozza most a rendőrség.

Methuen lord elfogatása.

(Nagy hír győzelem.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10.

Az angol-bur háboru változatos történetében nem csekély jelentősége lesz a tegnapi napnak, mely az angol hadseregnek hatalmas vereséget jelentett.

Az angol-bur háboruról érkező híreket elvasva, azt hihette mindenki, hogy odalenn már szélcsend van. Az angol kormány a burok végelgyöngyülésével biztatja a parlamentet s ezenközben utasítja a transzáli vezéreit, hogy a mint a burok békeajánlatot tesznek, azonnal lépjenek érintkezésbe velök.

Egyes lapok már arról is tudnak, hogy a burok a meghódolással egyértelmű békeajánlatot tettek s hogy az angol miniszterek már tárgyalják is az ajánlatokat.

De másrészt hiteles forrásból érkező tudósítások szerint a buroknak még 23.000 karcosból álló teljesen felszerelt, mindennel bőségesen ellátott seregük van, a miből kitetszik, hogy az angol kormány ismét áztatja a világot.

Tegnap aztán a burok mesés ténynyel rácsáfoltak arra a hirre, mintha békét akarnának. Ez a cáfolat olyan fényes és olyan világos, hogy ez elől a mindent letagadó angol kormány sem térhetett ki.

Egy londoni távirat szerint *Brodrick* hadügyminiszter ma az alsóházban fölolvasta *Kitchener* lord transzáli fővezérnek egy táviratát, mely szerint *Methuen* lord angol fővezér és *Delarey* bur tábornok hadosztályai összeültek. *Methuen* lord súlyosan megsebesülve a burok fogságába került. Az angolok teljes vereséget szenvedtek. Halottak száma 412, azonkívül van még veszteségük sebesültekben, kiknek száma 579, 201 emberük pedig nyomtalanul eltűnt. Minden valószínűség szerint ezek is a burok fogságába kerültek. Összesen 1190 embert vesztettek ebben az ütközetben az angolok a saját bevallásuk szerint.

Természetes, hogy *Methuen* lord fogságba esése, valamint az óriási veszteség, nagy csapás az angol hadseregére és ez a vereség valószínűleg egész más irányt fog adni a háboru folytatásának.

A bur vezérek éppen most készültek tanácskozni a téli hadjáratról. Bizonyos, hogy ez a győzelmük nagyon sok további győzelem kiinduló pontjával fog szolgálni.

A burok legelkeseredettebb ellensége, *Cecil Rhodes*, haldoklik. Angina pectorisba szenved s az orvosok csak mesterséges oxigén belélegzéssel tartják benne az életet.

Erdekes, hogy ép ilyen szélcsend és ép oly hamis békealkudozási hírek előzték meg nemrég az angolok egyik nagyobb vereségét Klerksdorpnál.

Ekkor is azt kürtölték világgá az angol lapok, hogy a burok meg vannak törve és békét óhajtanak mindenáron. Nemsokára rá jött a klerksdorpi ütközet híre, melyben a burok olyan hősiességű kitartásról, halálmegvetésről és ügyességről tettek tanúságot, mely kizárja annak lehetőségét, hogy ez a nép békét köthetne jogainak bármely csekély feladása mellett.

Városi közgyűlés Makón.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Makó, március 10.

Makó város képviselője ma délelőtt 9 órakor tartotta meg március havi rendes közgyűlését *Szell György* polgármester elnöklése mellett. Mindenki viharos közgyűlést várt a közpénztárban legújában felfedezett rendellenességek miatt, de a vihar elmaradt, a közpénztár baját fel sem hozták, nem akarva megelőzni itélettel a most folyó vizsgálatot. E helyett a hmvásárhely-makó-sztriklői vasut ügye keltett zajosabb vitát, melyre nézve kimondta, hogy a részvényeket nemcsak ki nem fizeti, de még a kölcsönt sem veszi fel addig, míg a város által megkövetelt pontokat az alapszabályokba be nem veszik.

A gyűlés *Lonovics József* volt főispán köszönő levelének felolvasásával kezdődött meg, melyben a város üdvözlétéért mond köszönetet. A levél tartalmát éljenek között vették tudomásul.

Ezután az új vasut ügyét tárgyalták. A város 100.000 korona értékű törzsrészvényt jegyzett s *Meskó Sándor* dr. főispán felhívta a várost, hogy a részvények áráról kölcsön felvételével gondoskodjék. Az állandó választmány azt javasolja, hogy mindaddig, míg a város által kikötött feltételekről az alapszabályokban biztosíték nincs, a részvények árát ne fizesse ki a város. A négy feltétel a következő: 1. Makón az új városrészen megállóhely létesíttessék. 2. A kákási részen indóház építtessék átkapcsolással a csanádi vasutat indóházhoz. 3. Az igazgatóságban a várost a polgármester és egy városi képviselői tag képviseljük. 4. A vasut az indóházak építéséhez szükséges anyagot Makó város téglagyárából szerezzék be.

A felszólalók: *Gróff Gyula*, *Cseresnyés János*, *Dósa Sámuel* dr. és még többen az állandó választmány javaslata értelmében beszéltek s annak elfogadását ajánlották s így a javaslat egyhangulag elfogadtatott.

A fogyasztási adóhivatal alkalmazottjainak jutalékára vonatkozólag a megye — *Börcsök Gergely* felebbezésének mellőzésével — jóváhagyta a képviselőlet azon határozatát, hogy a tiszta nyeresémből az ügyvezetőt, a többi alkalmazott együttyéve szintén öt százalékot kap. A határozatot tudomásul vették, de *Börcsök* bejelentette, hogy ezt is meg fogja felebbezni.

Börcsök Gergely más ügygel is szerepelt. Ő a piaci helypénzszedő s mert többször megtörténik, hogy néhány vidéki ember megszökik előle a piacról anélkül, hogy helypénzt fizetett volna, annak a kimondására kérte fel a tanácsot, hogy ő az ilyen alakokat 4 koronáig rövid uton megbírságozhassa s mert a tanács ezt nem mondta ki, *Börcsök* ezt is megfelebbezte. A megye aztán nemcsak visszautasította a felebbezést, de *Börcsököt* meg is dorgálta azon irányban, hogy neki mint alkalmazottnak s mint nem tanácsagnak, nincs jussa a felebbezéshez.

A tüdőbetegeknek felállítandó gyógyhely részére nem szavaztak meg segélyt azzal az indokolással, hogy nincs pénz. *Streba Sándor* irodatiszt részére hosszas vita után szavaztak

meg félelmi szabadságot, hogy a jegyzői tanfolyamot elvégezhesse. A tanács a teglgyár mellett egy darab föld megvételét javasolta. Két szótöbbséggel elvetették a javaslatot.

Az idő előhaladottsága miatt aztán felfüggesztette a polgármester a gyűlést.

A délutáni gyűlésre kisebb jelentőségű tárgyak maradtak s ezekkel rövidesen elbánt a gyűlés, nagyobáira a tanács javaslatát fogadva el.

SPORT.

+ Szalonkák. A vaddisznóra való vadászást az idén teljesen sikertelenné tette az időjárás! nem volt hó, nem lehetett a csordákat kicsapázní s az örökös ködös eső a mély erdőköt járhatatlanná tette. Most azon reménykednek a vadászemberek, hogy lesz jó szalonkaidény, mert az időjárás enyhe és nedves, a déli légáramlat állandó, tehát a szalonkák a szokottnál előbb fognak vonulni, esetleg egyegy zegernye a vonulást megakasztja, minél fogva az idény tovább fog tartani. Beszélnek, hogy a szalonkák előőrsei már is ide érkeztek s a héten löttek is már szalonkát több helyen.

Egy rózsaszínű papirdarab.

(Szonsziócs esküdtzéki tárgyalás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Az aradi kir. törvényszék, mint esküdtbíróság három napig tartó tárgyalás után tegnap, vasárnap délután 4 órakor fejezte be Grada György bűnpörének tárgyalását. Már szombaton oly érdekes fordulatok történtek ebben a monstre bűnpörben, hogy méltán vonta magára a jogászok figyelmét, s a mostani ciklus egyik perében sem volt oly tömeges jogász hallgatóság, mint éppen ebben.

A per előzményeit már ösmeri a közönség. Világosan a hegyek között fényes nappal, számos társa jelenlétében löttek le egy hegyi bozótból Vostyinár Pávelt. A gyanu Grada György esvén, ő ellene emelt vádat a kir. ügyészség, s ő állott most mint vádlott az esküdtzék előtt. A tárgyalás meglehetősen izgalmas volt. Óráról-órára, sőt perceről-percre változott a vádlott sorsa, az igazság mérlege hol le, hol felbillent s az esküdteken is meglátszott, hogy hol hűnösnek hiszik a vádlottat, hol ártatlannak.

A szombati és vasárnapi tárgyalásokon, melyek ugyancsak igénybe vették az esküdteket, a tanuk egész légióját hallgatták ki. A bűnösség mellett két nevezetes bizonyíték volt és pedig az egyik egy tanuvallomás. Gorcsa György tanu azt állítja, hogy határozottan látta a vádlottat a tett színhelyére menni, lesben állni, löni és futni. A másik és érdekességben nevezetesebb bizonyíték volt egy rózsaszínű papírszelet. Ezt a papírszeletet a nyomozást megajtó csendőrség a helyszínen találta meg és ezen papír szakadási vonala tökéletesen egyezett a vádlott vadásztáskájában megtalált papírcsok szakadási vonalával, vagyis abból épp annyi és olyan hiányzott, mint a mennyi és a milyen darab a helyszínen találtatott. Ezenkívül a mellékkörülményekre kihallgatott tanuk többkevesebb bizonyítékot szolgáltattak a vádlott bűnössége mellett.

A vádlott azonban folyton tagadott, de nem csak tagadott, hanem ártatlanságát oly határozottsággal erősítette, hogy az esküdtek mind jobban belekeveredtek a tényállás labrintjába.

Előrelátható volt tehát a vád és védelem nagy küzdelme.

Vasárnap délután 1 óra felé került végre a perbeszédre a sor.

Domokos László alügyész kezdte meg először magas jogászi nívón álló, a tényállást feltűntető érdekes vádbeszédét. A vád minden bizonyítékát alaposan kiaknázza, Gorcsa György tanuvallomására, de különösen a rózsaszínű papírdarabra fekteti a súlyt. Szerinte készakarva sem lehet oly tökéletesen összeillő szakadási vonalat produkálni, mint a milyen a helyszínen talált papírdarab s a táskában talált papírcsok képez. Kiemeli, hogy a vádlott a kérdéses dél-

utánra vonatkozólag csaknem minden percét ki tudja mutatni, csak éppen a kritikus órában nem tudja megmondani, hogy hol volt.

Gyilkosságban kéri bűnösnek kimondani, mert hallatlannak tartja azt, hogy fényes nappal társai közül lesből embert löjjön a vádlott, úgy véli, hogy a jelen eset mintája lehetne az előre megfontolt szándékkal elkövetett bűncselekményeknek.

A vád elhangzása után Cédly Károly dr. védő emelkedett szólásra. Mintegy háromnegyed órán keresztül tartó érvekben gazdag beszédben igyekezett a vádlott ártatlanságát bebizonyítani. Először jogi érveivel állt elő. Gorcsa tanu szerinte nem közvetlen bizonyíték, mert ennek álló helyéből nem látni a kérdéses helyre, a rózsaszínű papír mit sem bizonyít, ilyen stancit ezerszámra gyártanak, a szél is elhordja, a kritikus darab pedig, miután nincs pörkölvé, nem lehetett fojtás és koholt bűnjelnek tartja. Legérdekesebb volt védőbeszédjének befejező része, melylyel az esküdtek érzelmeire igyekezett hatni, s melyet kivonatossan az alábbiakban adunk:

„A vád tisztelt képviselőjének formailag megindokolt érvei úgy lehet — a jogi kritikát némileg kiállják — mérlegelve a helyzetet, tekintve a vádlottat, annak vérmérsékletét, az előzményeket s az összes adatokat, lehet, hogy a tettel alaposan gyanusítható. Amde ha meggondoljuk, tisztelt esküdt urak, hogy önök egy ember élete fölött ítélnék, akkor nem gyanu, de pozitív biztosság kell; mert ha rettenetes a hegyek között, a lesből fényes nappal elkövetett gyilkosság, úgy ennél csak még egy rettenesebb gyilkosság létezik: a Juszticiamord, amit az esküdtek jól fütött teremben, törvénykönyvvel a kezökben, s éppen a törvény rettenetes pallosát használva, elkövetnek. Eppen ezért nem tartom fontosnak a vád formai szempontból való alaposágát. Az élet, a legrealisztikusabb regényirő, gyakran rácafol minden logikára, minden látszatra, sőt minden látszólagos bizonyítékra. El fogom önöknek mondani a Pitaval gyűjteményből Bradford Jonathán esetét, ám akkor látni fogják mit érnek a pozitívnek látszó bizonyítékok.

1786 ban London és Oxford közötti országúton állott Bradford Jonathán vendéglője. Ezen év egyik őszi estéjén a vendéglő ebédlőjében egy társaság ült együtt; ennek tagjai voltak: egy Hayes nevű igen gazdag ember, maga a vendéglős Bradford Jonathán és két kereskedő uri ember. Hayes jó bor vagy puncs hatása alatt elmondta, hogy igen sok pénzt visz magával. A beszélgetés igen kedélyes, vig hangulatban úgy éjjelig tartott, amikor a társaság aludni tért. A szobák, mint a vendéglőkben szokás, sorban álltak az első emeleten, valamennyi ajtaja egymás mellett a folyosóra nyílt. A középső szobában aludt Hayes, a jobb oldaliban a vendéglős Bradford Jonathán, a bal oldaliban a kereskedők. Ez utóbbiak egyike éjjel felébredvén, figyelmessé tette társát a Hayes szobájából jövő nyöszörgő hangokra, melyek csakhamar hörgésszerűvé változtak. Kikerülvén a folyosóra, benyitott Hayes szobájába, rettenetes látvány tárult szeméik elé. Az ágyban Hayes számos kézzurástól vérezve, végperceit élte. Az ágy előtt véres ingujban, véres késsel a vendéglős Bradford Jonathán arcán irtózatoss felelemmel és reszkette állt. Semmi kétség nem volt, hogy ki a gyilkos, Bradfordot tetten kapták, árulója a véres tett, a véres kés, mit sajátjának ismert el, véres ruhája.

Az oxfordi törvényszék eie állítatva, Bradford azzal védekezett, hogy ő is hallotta a gyanus nyöszörgést és sejtve, hogy baj van, segítségére menendő Hayesnek, kést ragadott. Hayes szobájába érve, már ezt számos sebből vérezve, halálhörgés közt találta. Midőn a holttest fölé hajolt, elejtette kését, midőn ismét felvette, véres lett az inge ujjá. A rémület azért fogta el, midőn belépett a két kereskedő, mert sejtette, hogy őt fogják a gyilkosnak tartani. Az esküdtzék gyöngének tartván védekezését, Bradfordot halálra ítélt és lefejeztette.

A lefejezés után 18 hónappal egy ember halt meg Anglia egyik kis falujában, Hayes volt szolgája, ki halálos ágyán megvallotta, hogy ő volt a gyilkos. Bradford Jonathán védekezése tehát igaz volt s így ő ártatlan volt, ártatlanul halt meg, meggyilkolta az esküdtzék.

Ha már most összehasonlítjuk, tisztelt esküdt uraim, Bradford Jonathán esetét az elő-

tünk álló esettel, önök előtt az intő példa. Bradfordot a bűnösség kétségtelen jelei között kapták tetten, ellene szolt minden, mellette semmi — mégis ártatlan volt, — az önök vádlottja mellett semmi pozitív, — csak a gyanu halvány foszlányai, — s csak a következtetések nagyon is megbízhatlan árnyképei, kérem tehát felmentését.

Az esküdtek tanácskozása 4 óra felé ért véget, a mikor igen hosszas vita után bűnösnek mondották ki Grada Györgyöt a gyilkosságban, a miért a törvényszék a cselekményre szabott legenyhébb büntetést: 15 évi fegyházat szabott ki.

Védő semmisségi panaszszal élt.

Az ipartestület közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Az aradi ipartestület tegnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta rendes évi közgyűlést, melyen a testületnek mintegy 200 tagja vett részt. Ez a nagyszámú hallgatóság bizonyítéka annak, hogy az iparosok fokozódó érdeklődéssel kísérik testületi szervezetük minden ügyét. De talán annak is tulajdonítani az érdeklődést lehet, hogy a testület ujonnan választott előljárósága és elnöksége most tartotta első évi beszámolóját.

A közgyűlést Berán Antal ipartestületi elnök nyitotta meg. A hatóság részéről Greén Nándor alkapitány, iparhatósági biztos vett részt a közgyűlésen. Az elnöki emelvényen ültek még Müller Károly testületi ügyész, Kiss Ferenc titkár, Klein Ignác és Rosmanith Albert alelnökök.

Az elnök a gyűlés megnyitása után örömmel üdvözölte Greén Nándor iparhatósági biztost abból az alkalomból, hogy tiszteletbeli főkapitányá nevezte ki a főispán.

Ezután felolvasta a titkár a terjedelmes évi jelentést, mely körültekintő gondossággal felöleli ugy az előljáróságnak egy éven át kifejtett hathatos működését — valamint az ipari életben beállott általános pangást és annak okait. Ugy az évi jelentést — valamint az eredményes évről számadásokat és különösen azon körülményt, hogy a testületnek immár 52000 koronán felül emelkedett a tiszta vagyona, a tagok általános meglepedéssel vették tudomásul s ennek kifejezést is adott Havancsák József, mikor meleg elismerését nyilvánította az előljáróságnak eddigi működése felett — s indítványozta, hogy a közgyűlés egyhangú elismerése jegyzőkönyvbe is vétessék.

Elhatározták ezután, hogy Ferencz József király képét megfestetik a közgyűlési terem számára megfestetik. Sebessy Ferenc asztalos iparos saját költségére ébenfarámát ajánlott fel, mit köszönettel fogadjott a közgyűlés.

Ezután azt a fontos határozatot hozta a közgyűlés, hogy a tisztújításokat ezután nem háromévenként, mint eddig szokásban volt, hanem öt évenként tartják meg, nehogy a testület állandó pártusuk színhelye legyen. A határozat úgy szól, hogy az elnököt és az ügyészt ezentul három év helyett 5 évre választják, az előljáróság tagjaiból pedig minden évben tiz tag fog kisorsoltatni, akik újra választhatók lesznek.

Végül az egész előljáróságnak fáradhatlan működésükért hálás köszönetet mondott a közgyűlés.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A betegsegélyző egyesület közgyűlése. Az aradi betegsegélyző és temetkezési egyesületnek tegnap volt a közgyűlése. Kohn S. N. elnök nyitotta meg a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésére felkérte Fekete Jakab, Kalmár Nándor és Kertész Miksa dr. A felolvasott jegyzőkönyv után a tisztújításra került a sor. Elnök lett: Kohn S. N., alelnök Tedeschi Viktor, ügyész Steinhardt Mór dr., alapgodnok Pollák Vilmos, pénztáros Róth Lajos, ellenőr Deutsch Armin. Betegfelügyelők: Büchler Ignác, Weisz Bernát és Muskát Armin. Választmányi tagok (Beck Adolf, Freud Fülöp, Funkelstein József, Keppich Zsigmond, Kohn Jakab, Reinitz M.

Novotny Lajos, Pollák Gyula, Singer Adolf, Silberberg József, Schik Dávid, Husserl Manó, Gorzó Antal, Marek Samu, Oravetz Miklós, Schmeer N. Számvizsgáló bizottsági tagok. Elnök: Eles Armin, tagjai: Böhm Adolf, Holländer Ignác, Wallfisch Armin és Weisz Sándor.

(*) Az aradi bérkocsi-tulajdonosok ipartársulata szombaton délután 2 órakor tartotta meg rendes évi közgyűlését. A gyűlést *Gavrillette* Miklós elnök és *Kiss Ferenc* titkár vezették *Berecz Ferenc* iparhatósági biztos, városi alkápitány jelenlétében. A társulat első évi működéséről szerkesztett évi jelentés felolvasása után bemutatta titkár a zárszámadásokat és mérleget, melyet a tagok tudomásul vettek. A társulatnak rövid egy évi fennállása után máris 1000 korona értékű vagyona van. Miután a zászlóalap örvendetesen gyarapodik, egyhangú lelkesedéssel kimondták a tagok, hogy még ebben az évben egy díszes zászlót fognak a társulat részére beszerezni. Végre tárgyalták a szabályrendelet és tarifa módosítást és több apróbb ügyet intéztek el. Az ülés végén lelkes ovációban részesítették *Berecz* iparhatósági biztost.

(*) Az aradi dalegylet közgyűlése. Az aradi dalegylet tegnap délután tartotta meg tisztújító közgyűlését. A felolvasott jelentések után a tisztújításra került a sor. Tiszteletbeli elnökké *Nikolics Dóme* eddigi elnököt választották egyhangú lelkesedéssel. A dalegylet elnökévé *Vincze Miklóst*, I. alelnökké *Jóó Bélát*, II. alelnökké *Sófalvi Györgyöt* választották. Titkárrá *Cziráký Mártont*, pénztárost *Lautner Mátyást*, ellenőrré *Schwarz Zsigmondot*, számvizsgáló bizottság elnökévé *Buja Sándort*, tagjaivá *Hatos Dezső* és *Faragó Bélát*. Gazda: *Boderlicza Uros*, zászlótartó *Valentiny Lajos*. Választottak ezenkívül még tizenhat választmányi tagot, kik felelősségen a működők, felelősségen a pártolók sorából kerültek ki és pedig: *Borhegyi Károly*, *Buja Sándor*, *Faragó Béla*, *Hatos Tivadar*, *Hajós Andor*, *Weiszberger Lipót*, *Sarlot Lajos*, *Ráskai Miksa*, *Goron János*, *Garai Sándor*, *Nagy Kálmán*, *Herold Gyula*, *Czakó László*, *Szidor János*.

Egy színműíró balesete

a Nemzeti Színházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10.

A Nemzeti Színházban ma, egy csaknem végzetes baleset történt, mely a színházi balesetek tarka krónikájában is furcsa, sőt bizarr módon esett meg.

Erdekes, hogy a színházi balesetek rendszerint a színházon kívül álló emberekkel szoktak megtörténni, olyakkal, kik nem ismerik a színházi gépezet labirintusait és a színházi gépezetek szokatlan működését. Egy kis érintésre hirtelen eldőlt egy oda támasztott kulissza, egy madzag érintésére a magasból lezuhant egy hatalmas szofitta és jaj annak, aki alája kerül.

Színházi ember nagyon jól tudja, mihez szabad hozzányulnia és mi veszedelmes, úgy, hogy a zsinór padfásra, melyen a járás-mozgás a legveszedelmesebb, nem is engednek föl járatanokat. Így van ez a sugólyukkal is. Ha idegen embernek kellene egyedül a sugólyukba menni, tizszer is kitörné kezét-lábát, míg oda érne.

Az a baleset, mely ma a budapesti Nemzeti Színházban történt, szintén olyan emberrel esett meg, aki tájékozatlan a színház girbe-görbe utjain.

Ferenczy Ferenc miniszteri titkár, a „Rablélek” szerzője volt a szerencsétlenül járt ember.

Ferenczynek egy új drámáját fogadta el előadásra a Nemzeti Színház s most folynak a próbák, a darabnak ma volt a főpróbája, melyen a szerző is megjelent.

Ilyenkor, főpróba idején a színpad és nézőtér egybeolvad. A zenekar fölött egy kis do-

bogó hidalja át az ürt és ezen járnak le a színpadról a nézőtérre és vissza.

Ferenczy, akinek a színpadon valami dolga akadt, leakart jönni a nézőtérre s alig, hogy a hid közepére ért, a szűk dobogón egyik lábával félre lépett és lezuhant a zenekarba, mely három és fél méter mély. A szerencsétlenül járt szerző a fején sérült meg. Ájultan, vérezve vitték lakására, a hová rögtön orvost hívtak. Az orvosok a sérülést nem tartják veszedelmesnek.

A király nyugalomba vágyik.

(A mai udvari ebédről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 10.

Fővárosszerte általános feltűnést kelt és sokirányú kombinációkra ad okot egy kijelentés, melyet ő Felsége a mai udvari ebédet követő cerclé alkalmával mondott *Czorda Bódognak*, a Kuria nyugalmazott másodelnökének.

A kijelentés oda céloz, hogy a király nyugalomra vágyakozik.

Az udvari ebéden ma ő Felsége jobbján *Percel Dezső*, baloldalán *Batthyány Lajos* gróf ültek. Ebédközben főleg ezek az urakkal társalgott a házigazda. Ebéd után pedig cerclét tartott.

Elsőnek *Brankovics* szerb patriarchát szólította meg, akivel szerb egyházi ügyekről beszélt.

Ezután *Rakovszky Istvánhoz*, az állami számvetősnek elnökéhez fordult, majd *Ilosvay* műegyetemi rektorral beszélt a király. Ez utóbbinak, a műegyetemi ifjúságról szólván, ezt mondotta:

— Különös, hogy mennyi kávéház van a műegyetem körül!

Majd *Czorda Bódognak*, a Kuria nyugalomba vonult másodelnökéhez fordult a király, akivel nyugdíjaztatásáról beszélt. Hosszasabban maradt ő Felsége az öreg ur mellett, s mielőtt ellépett tőle, hangosan, úgy, hogy a távolabb állók is tisztán hallhatták, így szólt:

— Bizonyára, én is szeretnék már nyugalomba menni!

Szemere Miklóstól azt kérdezte ő Felsége, hogy melyik kerületet képviseli. *Szapáry Lászlótól* a fiumei viszonyokról kérdezősködött. *Mikszáth Kálmántól* pedig, ki Fogarast képviseli, a jövő őszi manőverekről beszélt, melyek Fogaras környékén folynak le. *Mikszáth* a pompás, egészséges havasi levegőt dicsérte ő Felségének, s jelezte, hogy a Fogaras vidéki egyszerű oláh lakosság igaz lelkesedéssel várja királyát.

Még *Rákosi Viktorhoz* intézett az uralkodó néhány szót a parlamenti viszonyok felől, mire a cerclé véget ért.

Az ebédről jövő képviselők révén a különböző politikai klubokban csakhamar hire futott a király kijelentésének.

Általános a vélemény, hogy ő Felsége minden mélyebb jelentőség és szándékosság nélkül tette a fentebb kiemelt nyilatkozatot, s trónját, melyet két nemzet rajongó szerete vesz körül, még évek hosszú során át megtartja.

Állandó löversenypálya Aradon.

(Az aradi versenyegylet közgyűlése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Megemlékeztünk már a minap az aradi löversenyeget ama tervéről, hogy a löversenyek állandósítása céljából a Neuman-gyár mögötti Nadasdy-féle birtokon állandó löversenypályát nyit.

A löversenyeget tegnap délelőtt 10 órakor tartott rendes évi közgyűlésén tárgyalás alá került ez az eszme és az elhangzott egyetértő nyilatkozatok alapján el lehet mondani, hogy a célba vett terv most már olyan közel van a megvalósulás stádiumához, hogy csak formai dolgok elintézése van még hátra.

A tegnapi közgyűlés, melyen a beteg *Károlyi Gyula* gróf elnök helyett *Urbán Iván* igazgató-alelnök elnökölt, kimondotta, hogy Aradon állandó pályát nyit.

Ezt az elvi elhatározást követi most a pálya céljainak megfelelő telek kibérlése és rendbehozása.

Az egyesület már szemlélte ki magának telket, mely a célnak legjobban megfelelne. Ez a telek a Nadasdy-féle birtok egy része, melyet jelenleg és még folytatólag hat évre *Leopold Zsigmond* bír bérbe.

A közgyűlésen *Persa Péter* egyesületi titkár olvasta fel évi jelentését, mely az elmúlt évben tartott löversenyek általános sikeréről számol. A jelentés buzdítja az együletet, hogy a jövőben fokozottabb mérvben kultiválja a löversenysportot.

A jelentés ezután kifejti, hogy a mostani pályának egyszersmindenkorra bucsút kell mondani, mert amellet, hogy a löversenyek megtartása ezen a pályán temérdek pénzbe kerül, a közönség a rossz közlekedési viszonyok mellett ugy szólván, el van zárva a pályától.

Az a pálya, melynek bérbevétele iránt az egyesület már tárgyalásokat folytat a jelenlegi bérlővel, *Leopold Zsigmonddal*, sokkal jobban megfelel a célnak, mert az arad-csanádi vasut vonalának közvetlen közelében terül el s külön vonatokkal a közönség igen olcsón és igen rövid idő alatt elérhetné az új pályát.

A kibérelendő terület téglalaku s maga a pálya ellipszis alaku. Az ellipszisen kívül eső részek, a sarkok az egyesület reudelkezésére állnak s azokat értékesítheti, míg a pályán belül eső ovális alaku részt, a bérlő a maga céljainak tartja fenn.

A bérösszeg iránt még megállapodás nem jött létre, s amennyiben *Leopold Zsigmonddal* nem tudna az egyesület egyszerségre lépni, *Zselenszky Róbert* gróf ötvenes birtokán rendeznék be a pályát, mely azonban már annyira messze fekszik Aradtól, hogy a város polgári közönségének még a mostaninál is hozzáférhetlenebbnek tennék a versenypályát.

Nemrégén még arról volt szó, hogy az egyesület az alagi pálya tribünjeit veszi meg. A tegnapi közgyűlés azonban úgy határozott, hogy egy teljesen új, modern s a célnak jobban megfelelő tribünt épít a versenyegylet. A mellékhelyiségek is teljesen újak lesznek. Így a totalizátor-épület oktaever alaku lesz, miáltal a közönség minden oldalról hozzáférhet. Az új tribünre mintegy 6—8000 koronát preliminál az egyesület.

Az egyesület megbizta *Dániel Dezső* mérnököt, hogy tekintse meg a pályát. *Dániel* mérnök már a napokban ki fogja tűzni a pályát. Ez némi nehézségekkel fog menni, mert a területen egy ér húzódik végig, melyet ki kell kerülni.

Az egyesületnek a pálya céljaira 14000 korona tőkéje van, ehhez jön a lovaregylet szub-

venciója, melyet ez, méltányolva az egyesület eddigi működését, újabban 9000 koronára emelt fel. Evvel szemben azonban a versenyljak is évről évre szaporodnak.

Most fölmerült az az életrevaló eszme is, hogy versenyek napján a városban azokon a síneken, melyeken most teherkocsik járnak, az arad-csanádi vasutól kikölcsonzendő s emélykocsikat fognak vonatni egész a vasutig, ott hozzácsatolják a különvonathoz, mely kivisz egész a tribünhöz. Így a közönség átszállás nélkül 20—30 krajcár díjért a löversenyterig és vissza jöhet.

A közgyűlést választmányi ülés követte, melyen kijelölték az idei versenynapokat. Az idei versenyek már az új pályán, október 25-én és 26-án fognak megtartatni. A versenypropozíciók megállapítása végett Bréda Viktor gróf elnöklété alatt bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Friebeisz Miklós, Tallián Andor őrnagy, Purgly László, Blaskovics Erneszt és Persa Péter titkár.

Sármezey Manó elhunyt választmányi tag helyébe Tallián Andor őrnagyot választották meg. A választmány úgy Sármezey Manó, mint Bánhidy Sándor báró, Rónay István és Hász Sándor egyesületi tagok elhunytá felett részvételt fejezte ki.

Tekintettel arra, hogy a totalizátor-forgalmat már a legutolsó versenyeken sem tudta három gép lebonyolítani, egy negyedik gépet szereztek be a lovaregylettől 800 koronáért.

A gyűlésen jelen voltak: Purgly János, Friebeisz Miklós, Bréda Viktor gróf, Purgly László, Hendrey Pál, Bánhidy Antal báró, Paikert Henrik, Blaskovics Erneszt, Abaffy Emil, Persa Péter titkár.

HIREK.

Árkossyné Z. Olga temetése.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, március 10.

Árkossy Vilmosné, született Zoltán Olgát vasárnap délelőtt 10 órakor temették el az egész város részvéte mellett. A szerencsétlen véget ért színésznő megindító tragédiája mindenféle mély és őszinte részvétet keltett s temetésére annyi közönség jelent meg, hogy a kórház udvara nem volt képes befogadni a sok résztvevőt.

A ravatal, melyet temérdek koszorú borított, a kórház udvarán volt felállítva. A temetési szertartás után a színház énekkara megadható előadással énekelte el a „Mért oly borús...” kezdetű gyászalt s azután megindult a hosszú meuet a temető felé.

Itt újból beszélték a koporsót s azután Bács Károly, a társulat tagja, megható gyászbeszédet mondott, a melynél nem maradt egy szem sem könnyezetlenül. A bucsu-beszéd így hangzott:

„Tisztelt gyászoló közönség! Szomorú kötelesség, a mit teljesítenem kell és fájó szívvel teszem azt. Megdöbbenve állok itt e sírnál és egy sajtáságos érzés fog el, ha meggondolom, hogy mi az élet.

Mégcsak néhány napja annak, hogy egy fiatal vidám asszony állott előttünk, telve pályája iránti szeretettel, családja iránti imádattal és ime ma már e koporsó örökre elzárja tőlünk.

Itt hagyá az életet, itt a szerető férjet, az édes anyát és legdrágább kincsét: egyetlen árva kis leányt.

Most hozzátok szölok mélyen sujtott gyászoló család! Nyugodjatok meg a végzet akaratában, amin változtatni nem lehet. His merítetek némi vigaszt, ha tudtok abban, hogy mi mind őszinte részvéttel osztoztunk fájdalmatokban. Nyugodjatok meg mondom, mert ő már boldog. Ő már elérte a végcél. De nektek élni és küzdeni kell az élet viharában, mert reátok kötelesség vár: a kis árvánmaradt gondozása!

Es ha ennek tudatában megerősödvé, némileg megvigasztalódtok, mondjátok velünk együtt a kedves halottnak: Nyugodjál békével, legyen a hant könnyű feletted, a mindenható angyala őrködjék és világítsa meg sötét sírodat, hova mindnyájunk részvéte és áldása kísér.

Isten veled örökre!

Nyugodj békében!”

Ezután lassan leeresztették a koporsót a sirba, a színház zenekara pedig szomorú gyászdalt játszott.

Árkossyné koporsóját a következő koszorúk borították:

Felejthetetlen Olgának — Vilmos és kis leánykája. Felejthetetlen pályatársnőknék — az aradi szintársulat. Olgának — Micsey György és társulata. Felejthetetlen leányának és testvérének — bánatos édesanyja és testvére. Árkossynének — Leszkay András. Mindörökké él, akit sirat valaki — Jakabffy Zoltán. Felejthetetlen Olgának — Rózsai. Felejthetetlen Olgának — Nénike és Rózsai.

— Kihallgatás a királynál. Széll Kálmán miniszterelnök ma az általános kihallgatáson megjelent ő Felsége előtt, hogy köszönetet mondjon az őt ért legfelsőbb kitüntetésért. Utána a Felség elé járultak még: Desseffy Sándor püspök és Karátsanyi Jenő gróf belső titkos tanácsosok, Kuczynski Jenő lovag nagykövet, Dókus Ernő, Szemere Miklós, Wickenburg Márk gróf és Kende Péter kamarások; továbbá Paiss Andor kuriai tanácselnök vejével, Bakonyi Géza osztálytanácsossal együtt, Molnár Viktor miniszteri tanácsos, Vancas Sándor horvát főállamügyész, Zsögöd Benő udvari tanácsos, Budisavljevic Budiszláv főispán, Petőcz János és Wachenhausen Antal alezredek. Ő Felsége mostani budapesti tartózkodása valószínűleg belenyulik a jövő hétre.

— A belügyminiszteri tisztviselők tisztelgése Széllnél. A belügyminiszterium tisztikara ma délután tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél, kit a legutóbb kapott királyi kitüntetésért a testüleg megjelent tisztikar nevében Gullner Gyula államtitkár üdvözölt. A miniszterelnök meghatott szavakkal köszönte meg az ovációt: válaszában megdicsérte tisztviselőinek odaadó munkásságát.

— A magyar király Szent Pétervárott. Egy Szent-Pétervárról érkezett távirat szerint Ferencz József király a cár látogatására készül. Pétervárott most nagyszabású előkészületek folynak a magyar király fogadására.

— Az Aradmegyei Takarékpénztár új elnöke. Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgató-elnöki állása Hász Sándor halálával megüresedett. Az igazgatóság ma tartott ülésén az intézet elnökévé egyhangulag Bing Vilmost, a takarékpénztár érdemekben gazdag igazgatóját választotta meg.

— Kihalt a báró Mecsey család. Hivatalos uton b érkezett adatok tanúsága szerint — mint a Budapesti Közlöny hirdetménye mondja — báró Mecsey Károly cs. és kir. kamarás 1901. évi december hónap 30-án elhalálozott s elhunytával az 1886. évi VIII. törvények III-ik pontjának értelmében a magyar főrendiházban örökös tagsági joggal bíró báró Mecsey család fiágában magvaszadás esete állott be.

— Perger János dr. nyugdíja. A város nyugdíj-bizottsága ma délelőtt ülést tartott, melyen Perger János dr.-nak, a város volt főügyészének nyugdíjazási kérelmével foglalkoztak. A bizottság azt javasolja a törvényhatóságnak, hogy a volt főügyésznek huszonhét évi szolgálata után évenként 2662 korona nyugdíjat adjon a város.

— Széll Kálmán a szerb összeesküvők ellen. A sabáci eset alkalmából Széll Kálmán miniszterelnök utasította a budapesti és újvidéki rendőrségeket, hogy mindazokat, kik a szerbiai konspirációban részeseknek látszanak, állandó figyelemmel kísérik.

— Kardpárbaj. Halász Gábor honvédhadnagy és Segesváry László földbirtokos ma Budapesten kardpárbajt vívtak, melyen Segesváry mellén megsebesült.

— Összeomlott ház. A könnyelmű és gondatlan házépítésnek ma Budapesten ismét emberélet esett áldozatul a Margitkörut 18 számú régi földszintes házban, Varga István mészárosmester konyhájában Varga István felesége kocsisával beszélgetett, mikor egyszerre a konyha mindenestől a pincébe zuhant. Lezuhant Vargáné és a kocsis. Vargáné szörnyet halt, míg a kocsis életveszélyes sérülésekkel a kórházba szállították. Megindították a legerélyesebb vizsgálatot.

— Miniszterek párbaja. Topalisz görög igazságügyi miniszter és Komundurosz volt miniszter párbaja, mint Athénből táviratozzák, már megtörtént. A párbaj, a melynek eredete a múlt évi novemberi véres utcai harcokra vezethető vissza, nagyon mulatságosan folyt le.

A görög újságok, melyek sokat foglalkoztak a párbaj részleteivel, már napokkal előbb megírták, hogy mely helyen lesz a párbaj s azért, a mikor a két miniszter segédeivel megjelent, ezernyi nézőközönség, köztük számos rendőrtisztviselő várta őket. A párbajt természetesen nem tartották meg, hanem kocsiába ültek s gyorsan más helyre vágattak, hogy majd ott párbajoznak. De a rendőrség, a riporterek s a publikum egy része mindenütt sarkukban járt, úgy, hogy hiába fordultak meg tiz helyen is, a pisztolyokat el nem süthették. Végre a miniszterek kollegájukhoz, a belügyminiszterhez fordultak, hogy vessen véget a rendőrség tulbuzgóságának, a ki menten el is csapta állásából a rendőrkapitányt. A rendőrség tehát már nem állott utjában a párbajnak, a kíváncsi közönség eszén meg úgy jártak tul a párbajozók és segédek, hogy a lovagias mérkőzés előtt való estén nem háltak odahaza, hanem kiki a barátjánál, úgy hogy másnap sikerült is magukban megjelenők a kitűzött helyen. De most sem került a sor a pisztolyok elsütésére, mert a mikor tüzet vezényeltek, a két ellenfél felkapta ugyan a pisztolyát s egymás mellének szegezve, farkasszemet nézett, de eített a szabályszerű idő a nélkül, hogy a pisztolyt elsütötték volna. Mindegyik a másiknak engedte át a lövés jogát, a nélkül, hogy maga löni akart volna. A párbaj tehát jól sült el, a nélkül, hogy a pisztolyok elsültek volna.

— Az aradi kereskedelmi szaktanfolyam záróvizsgálja. Tegnap délután a kereskedelmi akadémia disztermében tartotta az Aradi Kereskedők Köre ez évi kereskedelmi szaktanfolyamának záróvizsgálját. A vizsgán megjelentek Tedeschi Viktor, a kör elnöke, Abrai Lajos, a felső kereskedelmi iskola igazgatója, az aradi kereskedelmi és iparkamara részéről: Eles Armin alelnök, Domány József, Funkelstein József, az aradi Lloyd-társulat részéről Fodor Gyula. A vizsgát Tedeschi Viktor elnök nyitotta meg, méltatva a tanfolyam előadóinak Somogyi Gyula dr.-nak a kereskedelmi levelezés és Zádor Bertalan a magyar általános biztosító társaság titkáranak, a könyvvezetés tanáranak ügybuzgalmát. A tanfolyam hallgatóinak nevében Komlós Ferenc intézett megleghangu, ügyes beszédet a jelenvolutakhoz, megköszönve az Aradi Kereskedők Körének a tanfolyam létesítését. Cszeszen tizenketten tették le a vizsgát.

— A tenorista honoráriuma. A lapok megírták a minap, hogy Zichy Jenő gróf Burrián Károly tenoristának, a gróf egyik estélyén való közreműködéséért 300 koronát küldött tiszteletdíj. A művész azonban nem fogadta el a honoráriumot, hanem visszaküldte a grófnak. A gróf most ezt az összeget Székesfehérvárról elküldte Falk Miksa dr.-nak a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete elnökének, az intézet alapja javára.

— Szilágyi Dezső koponyája. Az Orvosi Hetilap című folyóirat külön füzetben kiadta dr. Sugár K. Márton érdekes munkáját, amelyet Szilágyi Dezső agyvelejéről írt, tudományos

vizsgálódásai alapján. Az alapos munkából közzöljük a következő részt: „Szilágyi Dezső agya 1880 grammi súlyt mutatott, tekintve tehát nehézségét, Dante és Liebig agya között foglalhat helyet. Nem nevezhető túlságosan súlyosnak, minthogy az emberi agy átlagos súlyát csak husz grammal haladja meg. Ami azonban az agyvelő megtekintésénél azonnal szembe ötlök, az ama körülmény, hogy tekervényei szinte gigászi méretűek, tehát határozottan anakrogyrikus agy. Szilágyi agya tekervényeinek a szép typusa azonnal feltűnik, ha egy átlagos emberi agyval összehasonlítjuk, amint méréseimnél tettem. Szilágyi Dezső agyveleje felületének összes tekervényei vastagabbnak, szélesebbnek, de különösen feltűnő a bal harmadik homloktekervény alsó része, hol a beszédcentrum székel. Az egész homlokagy valóban lényeges nagyobbodása nagyon támogatja a fölfogást, hogy a homloklebeny nagyobb fejlődése szellemileg kivaló embereknél található. A központi tekervények megnagyobbodása abban találhat magyarázatot, hogy Szilágyi Dezső hatalmas izomzatú ember volt, ki mindenemű testi sportot üzött. Feltűnő továbbá az alsó homloktekervény, különösen a bal sziget (operculum) kerekesebb alakja és tekervényeinek gazdagsága, amit Rüdinger és Waldschmidt nagyobb szellemi képességgel bíró egyének agyvelejében találtak.

— Adótisztviszter kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a dennai m. kir. adóhivatalhoz *Kreppler* Arthur ujaradi adóhivatali gyakornokot adótisztviszterre ideiglenes minőségben kinevezte.

— Az aradi ügyvédi kamara köznirre teszi, hogy *Bródy* Adolf, gyulai ügyvéd, elhalálása következtében, az ügyvédek lajstromából kitörölje, s irodája részére a halaszthatlan teendőket teljesítésére gondnokul dr. *Kohn* Mór gyulai ügyvédet kirendelte; továbbá hogy *Lenthe* Gusztáv nagyhalmágyi ügyvéd lakhelyét Nagy-Halmágyról Dévára tette át.

— Új segédlevéltárnok. *Urbán* Iván főispán a vármegye segédlevéltárnokává *Lang* Viktor megyei hivatalnokot nevezte ki.

— Mit mesél *Miss Stone*. Aki nagy utról jön, sokat tud mesélni. Hát még az, aki a brigantik közül szabadult meg, mint *Miss Stone*, akit a „*Matin*“ híres munkatársa *Gaston Stiegler* kiszabadulása után legott fölkeresett. *Stiegler* Szalonikibe utazott, látta a kisasszonyt és kísérőnőjét, mikor megérkeztek s másnap fölkereste őket az amerikai misszió házában. A kisasszony a szalonban fogadta *Stiegler*t, üde, piros orcáján nem látszottak az átélt szenvedések nyomai. A párisi újságíró különösen gyönyörű fogait dicséri a kisasszonynak.

— Mindjárt az első napon — így kezdte elbeszélését *Stone* kisasszony — a rablók elvették minden podgyászunkat s könyveink közül is csak bolgár nyelvű bibliát hagytak meg nálunk. A rablók, akiknek az ilyen „elrablások“ körül nagy gyakorlatuk van, a helycsere elméletét követték. Minden éjjel lóra ültettek bennünket s akár szép idő volt, akár csunya, mennünk kellett. Éjjeli vándorlásaink közben csak egyszer történt egy kis szerencsétlenség. Leestem a lóról s úgy megütöttem a térdemet, hogy még most is sebes. Mikor reggelre a kitűzött célhoz értünk, bekötötték szemünket, aztán a barlangba vitték bennünket, ahol leoldották kötélkeinket s szigoruan megtiltották, hogy helyünket elhagyjuk. Így aztán egész nap szabadok voltunk ugyan, de mégis foglyok. Olvastunk, varrtunk, aludtunk s *Zilka* asszony táplálhatta gyermekét. Az időjárás novembertől fogva nagyon rossz volt, de a brigantik gondoskodtak jó téli bundáról. Az eledel is igen jó volt, bár nem olyan módon volt elkészítve, a mint hazánkban szokás. A rablók sokszor szemtelenek és toladokodó voltak, de sohasem kintak senkit. *Zilka* asszony gyermekével jól bántak, sőt bundába takarva vitték az uton. A külvilág dolgairól hat hónap alatt mit sem hallottunk s szabadon bocsátatásunk előtt két órával tudtuk csak meg, hogy a váltságdíjat megfizették értünk.

— A védő aranylánc. A nagyváradi törvénykezési palotában két nap óta egy fiatal ügyvédjelölt esetén mulatnak, aki principálisának megbízásából a törvényszék büntető tanácsa előtt először szerepelt mint védő. Az ügyvédbojtár papája ez alkalomra odakölcsönözte neki 80 gramm súlyu aranyláncát, amelyet hősnök külső dekorum s nagyobb

hatás hedvéért 2 frt 50 kr. értékű vasórájához csatolt. — Az aranyláncnak nevezetes szerep jutott a fiatal ügyvédjelölt nagyhatásu, jogi éryekben gazdag védőbeszédében — mint a lapok szokás szerint írják. Az ujdonsült védő tíz ujja folyton az aranyláncon babralt s a többek között így szónokolt védence érdekében, akit a vádhatóság képviselője súlyos testi sértés büntetésének elkövetésével vádolt:

— Védenczem lelkiismerete olyan tiszta, mint zsebóráim láncának aranya, ártatlansága oly fényes mint ez a lánc, amnyket kezemben tartok, az aranyláncomhoz hasonlólóg . . .

Az elnök közbevágott:

— Kérem ne az aranyláncáról tartson leíró értekezletet, hanem a védelmet adja elő.

A fiatal ügyvédjelölt ijedten kapta le ujjait az aranyláncáról s többé egy hasonlatot sem mert megkockáztatni.

— Magyar név. *Tetzer* Ferenc zimbrói állami elemi iskolai tanító, valamint kiskoru *Jolán* leánya családi nevének „*Földvári*“ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— Kitűnő cipőárult legmelegebben ajánlja *Porter* Vilmos Nagy Aruháza, a Szabadság-téren. Finom anyag, elegáns alak, tartós forma és jutányosságuk által tűnnek ki ezen lábbelik. Próbát mindenki meggyőződést szerezhet erről.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urai (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Mennyit keresnek a csodagyermek?

(Zzenművészek, szobrászok, színészek.)

Arad, március 10.

Laiikus embernek fogalma sem lehet arról az óriási vagyonról, amelyet a világhírre vergődő csodagyermek keresnek. Különösen a koncert-pódium önti az ilyen szerencsegyermek, vagy még inkább azok boldog tulajdonosai ölébe az aranyat.

A kis *Pepito Rodriguez* például legutóbbi párisi fellépéséért koncertenkint 4000 koronát kapott. Ez a kis zenei csoda Ferről spanyolországi városkában született és ma alig hat esztendő. A párisi világtállitus alkalmával, hol művészetét nyilvános hangversenyeken mutatta be, az egész világ figyelmét magára vonta. A kis *Pepito* három esztendő korában egyszeri hallásra a legnehezebb klasszikus melódiát is lejátszta, pedig eddigelé még alig kapott valami rendszeres zenei oktatást. Ezidőszerint a kis *Rodriguez* amerikai hangversenyköruton van, ahol 50 koncertből álló ciklust rendez és estenkint 300 dollár művészi tiszteledíjat kap. Ez a csodagyermek, amíg majd iskolakötelessé lesz, egész bizonytal tekintélyes vagyont muzsikál-össze magának.

Hoffmann József 10—15 éves korában évi 60.000 koronát keresett. *Hoffmann*, *Rubinstein*nek volt a tanítványa és az egész világon hangversenyeket adott, amelyek révén óriási jövedelmekre tett szert. Csak amerikai hangverseny körutján 240.000 koronát keresett s csak akkor vonult vissza zenei tanulmányait befejezni, mikor már óriási vagyon birtokában volt. Egy másik zenei csodagyermek, *Hegner* Ottó, husz éves koráig 600.000 koronát szerzett össze, aztán végleg visszavonult a koncert-pódiumról s igen magas díjazás mellett zeneleckéket adott. Még így is többet keresett évenként 200 ezer koronánál.

Ritkábban előforduló csodagyermek volt a kis *W. H. Betty*, aki 8 éves korában lépett a színpadra és 11 éves korában már a „*Contra-Garden*“ starja volt. A közönség úgy istenítette ezt a gyermeket, hogy a színház igazgatósága egy évnél hosszabb ideig 1200 koronát fizetett neki estenkint. 800.000 korona vagyona volt, mikor visszavonult,

hogy kiképeztesse magát. Nyolc esztendő után újra visszatért a színpadra, akkor azonban nagyon közömbösen fogadták. Ugyannyira, hogy vissza is vonult a magánéletbe és gyermek korában szerzett vagyonából élt.

Olaszország *Righetti* Viktorra, a fiatal szobrászra, büszke, aki 10 éves korában már évi 80000 koronát keresett művészetével. E fiatal szobrász, zsenge gyermekkorában, mikor még alig volt képes rendesen járni, olyan szobrokat készített, amelyekért a műértők 1000 koronát fizettek. Ma, alig 20 éves korában talán, a világ összes szobrászművészei között ő keres évente legtöbbet.

Amerikának is meg van a maga saját külön csodagyermek. New-York államban, *Conwall-Lading*-ban él a fiatal *Willie Hope*, aki ma, alig 12 éves korában, a világ legjobb billiárd játékos. Művészetével hetenkint 1400 dollárnál is többet keres. A fiatal *Hope* már Európában is járt és tournéeja alatt összemérte erejét *Bert Laylorral*, *Bourughessel* és *Bosconyval*, a világ ismert legelső billiárdmestereivel, akiket nagy fölényrel sorra meg is vert.

A legcsodálatosabb azonban a maga nemében a csodagyermek között mégis egy amerikai sebész-doktor fia, a kis *Will Ervin*, aki nemrégiben 6 éves korában a new-orleansi orvosi egyetem vizsgálóbizottsága előtt letette az összes orvosi szigorlatokat és orvosi diplomát szerzett, amelyben a cenzorok külön ki is emelték, hogy *Will Ervin* az anatómiának kitűnő ismerője. A gyermek édesapja operációnál tanult sokat s már mint járni alig tudó gyermek megtanult írni, olvasni és folyton az édesapja tudományos könyveit bujta. Talán a világon élő összes csodagyermek közül ennek az utóbbinak van a legamerikaibb íze.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Az esküdtek napidíjai. A most lefolyt esküdtszéki ciklus esküdtszékei a törvény értelmében járó napidíjaikat szerdától kezdve vehetik fel *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész hivatalában.

NAPIREND.

Március 11. Kedd. Róm. kath. naptár: Konstantin. — Protestáns naptár: Konstantin. — Görög-keleti naptár (február 26.): Porfir. — A nap két 6 óra 6 perckor. nyugszik 5 óra 42 perckor. — A hold két 6 óra 26 perckor, nyugszik 7 óra 39 perckor.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Arad-ra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, szeles, hűvös, elvélve csapadék.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig, kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig, vasár- és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége melletti üléscsoba.

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

— A hitelszövetkezet közgyűlése. Az aradi iparosok hitelszövetkezete vasárnap délután tartotta közgyűlését *Reinhart* Gyula igazgatósági alelnök elnöklété alatt. A felolvasott igazgatósági jelentés szerint a második üzletév 554 korona 67 fillér nyereséggel végződött, jelölül annak, hogy az intézet forgalma emelkedett. A szövetkezet váltótárcája 144918 korona, egyéb kölcsönének álladéka 12329 korona; az üzletrésztöke 31396 korona, a takarékbetétek összege 2461 korona. Az év forgalma betétekben 933973 korona, kiadásban 935473 korona volt. A jelentést, a mérleget s a felügyelő-bizottság jelentését tudomásul vette a közgyűlés és a felmentvényt minden irányban megadta. Elhatározta egyben, hogy az alapszabályszerű levonások után fennmaradó tiszta nyereséget egészen a tartalékalaphoz csatolja, mert első sorban az intézet megerősítését tartja szem előtt. A választások során az igazgatóságból kilépő *Kötsis* Lajos, *Solymos* József és *Tabakovics* Emil újra megválasztottak, a megüresedett igazgatósági helyre *Frick* József, ennek helyére felügyelő-bizottsági tagnak *Balogh* Dávid választott meg. Megválasztották még a bíráló-bizottság 30 tagját is. Végül *Rosenberg* N. Ferenc indítványára jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyűlés az igazgatóságnak és az ügyvezető igazgatónak.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása —

Budapest, március 10.

Déltőzsde. búzakinlát elégséges, vételkedv jó. Szilárd irányzat mellett 30.000 métermázsza került forgalomba, 5—7% fillérig drágább áron. Egyéb gabonafélék közül roza néhány fillérral drágább. Időjárás sebes.

Zárul 12 órakor:

Búza 1902. ápriliára	9.38 — 9.39
Búza májusra	9.39 — 9.40
Búza októberre	8.27 — 8.28
Róza 1902. ápriliára	7.60 — 7.61
Róza októberre	6.90 — 6.91
Zab 1902. ápriliára	7.58 — 7.59
Zab októberre	6.14 — 6.16
Tengeri 1902. májusra	5.24 — 5.25
Tengeri júliusra	5.38 — 5.40
Repce 1902. augusztusra	12.35 — 12.45

Zárul 5 órakor:

Búza 1902. ápriliára	9.39 — 9.40
Búza májusra	9.40 — 9.41
Búza októberre	8.29 — 8.30
Róza 1902. ápriliára	7.62 — 7.63
Róza októberre	6.91 — 6.92
Zab 1902. ápriliára	7.57 — 7.58
Zab októberre	6.14 — 6.16
Tengeri 1902. májusra	5.22 — 5.23
Tengeri júliusra	5.38 — 5.40
Repce 1902. augusztusra	12.40 — 12.50

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	693.75
Magyar hitelrészvény	710.50
Lezámlítóbánk részvény	445.50
Rima-Murányi vasúti részvény	500.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	676.25
Közúti vasút	651.—
Városi villamos vasút részvény	319.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, március 10.

Magyar aranyárjádék 40/0	120.05
Magyar koronárjádék 40/0	97.25
Magyar arany 41/100	120.—
Magyar ezüst 41/100	100.90
Magyar keleti vasút	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.10
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	96.50
Magyar nyeresémsorajegy kölcsön	196.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	158.—
Osztrák papírjádék	101.50
Osztrák járadék ezüst	101.35
Osztrák járadék arany	121.—
Koronárjádék	98.90
1860-iki Államsorsjegyek	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1630.—
Magyar hitelbank részvény	710.75
Osztrák hitelbank részvény	694.—
Osztrák-magyar államvasút	676.75
30 frankos arany (Napoleonador)	19.07
Német birodalmi marka	117.22
London	240.15
Páris	95.52

CSARNOK.

A szombati mécses.

Irtá: Móra István.

(3)

(Folytatás.)

Az asszony fölvette a hitványos kabátot balogbul, míg a jobb kezében a sonka csülköt szorongatta s menteni kezdte magát.

— Nene, az Isten kendet szeresse, ne legyen kend olyan erővel esett . . . Hisz lát-hatja kend, hogy cselekszem már a parancsát.

Pataki keresztbe fonta a két karját, ug-diktált:

— Látom? . . . Mit látok? Nem sok ké-születet látok . . .

— Nem is kell ahhoz, édes uram, csak egy ránézés, mindjárt meglesz az a kis étel, azért hoztam le malacsonkát . . .

— No, jércetoját is keress hozzá! . . . Hej, az ebadta a tyukjaidat, szeretem őket, mert szépek, gondját is viseled, hanem meg is esznek temérdek kukoricát . . .

— Mindig cirokmagot ettek a télen . . .

— No, no . . . Azt mondják, attul igen szépszin az aprószág tolla. Fene egye a fajtaját agyonra, — mióta így elszaporodott, most vettem föl nallod, Reza, mert én szépen beszélek, szépen szólok fölhányásképpen is: annyi hagyottszinű téstát az életben nem ettem, mint amióta neked ez a sok híres tojó tyukod van . . . Sós vízzel ragasztottat ettem eleget . . . Most mondom meg ezt is. Most jött

ki a sora . . . A harangozónak tojtak a tyuk-jaink, hogy sárga gyertyát eresztessen a kö-telessel, míg magunk ugyan hóka lebbencse-ket szőrogatunk . . .

Az asszony közbeszólt:

— De édes uram, hát csak adogattam az Isten dicsőségére mi egymás vékonyka gyertyácskát . . . Igen . . . Attul is el akar kend tiltani?

— Nem én: csak ha hercét sütsz, ne vi-lágitson, mint a laska-szakgatott.

— Ej, nézze kend, a tojásból néha igazán kt is fogyatkozok.

— Tudom . . . Elhordod . . . No de jó csak ne ájtatoskodj már avval a kis sonkával.

— Hadd piruljon meg, nézze kend.

— Bejár nekem fele-nyersiben is, csak a tojás ne vönüljön meg rajta . . . Aztán ehedd az olajos babmaradékkal.

— Egyszeriben meglesz, hallhatja kend . .

— Hallom. Aztán csak ugy edényestül hozd be. Aztán készíts a tarisznyámba „szőlőbe való eleséget holnapra.

— Mint szombatira?

— Ha az Isten sort nem változtat a napok közt, a holnapi szombatira hát.

Még bekapkodta az ember a szája ize sze-rint való száraz délebedet, vállogatott azon-közt:

— Azt veted, hogy fene dolog sincs most a szőlőben.

— Azt is vetem. Csupa kötözködés az egész.

— Ménküves ménkü se . . .

— Ugy e már megint rosszba fogot kend?

— Abba . . . De igazat akarok mondani, igazahat, mint az olajos embereid.

— Azok is jót mondtak.

— Jót hát, de a szőlőpenészt azok nem értik.

— Nem.

— Se a szilokférget.

— Tídom is én.

— No, én meg tudom. Hanem az uraknak költségek van a veszedelem ellen. Meg akarom nézni, hogy terem hát az uri-faj szőlő, mert avval akarom beülteteni a pusztá földünket, csupa uri-fajjal. De elsőbb látni akarom a lá-bán, a vesszején.

— Csak koránti fajt szerezzon kend sokat, azt lepke di a kofa most nagyon.

— Nono. Van nekem eszem a borhoz is, mert nem igen iszom, te tudod . . .

— Hála Istennek.

— Hála hát, csak siess.

— Mikorra jön kend elő édes uram?

— Hát, hé, nemtudomra. Nincs annál bi-zonyosabb terminus.

— Aztán én is akkora főzök? A bizony-talanra?

— Az asszony csak fűzzön a rendes idején mindig, az a rend. Aztán lehet arra vigyázni, hogy olyat főzzön, ami nem ázik el, ami állva is jó. Tudja azt az asszony, ha akarja . . .

A feleség nem szólt arra, csak kiment a kamrába, elkészítette a tarisznyát. Aztán oda-akasztotta a pitarajtó kilincsére, míg az ura ut-nak veszi magát.

Nem sok készítés kellett Patakinak, föl-vette vissza azt a dolgozó lajbiját, botot, kere-sett és rágyújtott.

— No, Isten maradjon! . . .

— Isten hirivel, kend is

Mikor maga maradt, fölsóhajtott keser-vesen:

— Micsoda fahitü ember! Micsoda nehéz akaratu ember! Hajh, mint mikor a jó acelat szárazon közzörüllik, ugy hánytá rám a szeme a tüzet . . . Azt hittem no most mindjárt meg-üt . . . Edes Istenem! Hiez én jót akartam a lelkinék . . . Tehetek én most már róla? Mem én, dehoggy tehetek.

A tüzhelyen pisláskolt még a venyigeparázs az asszony összeigazgatta s rátette a mara-dék babot, ciberét melegedni, beszélgetvén hozzá.

— Ha rám testált az uram, hát elfogyasz-talak, te böjtös föttem . . . Nem ver meg en-gem azért az Isten . . .

Pataki, hogy csakugyan megállt nézelődni minden uri szőlő végénél, jó estenden ért már ki a maga szőlőjébe. Sötétes volt már a kuny-hóban igen, mikor a tarisznyát kibontotta, de azért tisztára fölismet mindent, ahogy a kezé-ben megfogottat:

— Né, — az én asszonyom hogy tudja, mit szeretek, mit se. Ez szalonna; vastagos, de sütni jó lesz. Enez meg száraz füstölt kolbász, ez a kicsi meg egy darab oldaias . . . Így asz-szonykám, így . . . Jói tetted, hogy a retket otthon felejtetted, a sajtot megkezdeni sajnál-tad. Ugyis visszavitem volna. No jó. Most már szent köztünk a békesség. Így már nem bánom ha minden harmadnap böjt lesz is . . .

Kenyeret szegett, kolbászt tört, aztán le-vette kalapját:

— Uram, Jézus, segíts meg! — annyi volt az asztaláldása.

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Március 10. —

Központi szálloda. Faragó László mérnök Bu-dapest. — Müller János birtokos Irodavin. — Lat-kóczy József hivatalnok Budapest. — Spitz József kereskedő Zám. — Deutsch Ernő utazó Budapest. — Halász Pál utazó Budapest. — Kellner Béla utazó Budapest. — Fáber Rezső utazó Bécs. — Hermann József utazó Bécs. — Hess János utazó Gleichenberg. — Löwenstein Jakab kereskedő Báz-lak. — Ujhegyi Mihály utazó Bécs. — Klein János utazó Bécs. — Sailer Armin kereskedő Déva. — Kuliner György utazó Budapest.

Városi színház.

Bérletiszünet.

Páratlan.

Kedden, 1902. évi március hó 11-én:

A svihákok.

Operette 2 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írták: Lin-dau és Kren. Fordították: Feld Aurél és Mérel Adolf. Ze-néjét szerette: Ziehrer.

SZEMÉLYEK:

Gilka Adolár Polgár S.	Roland Boda Ferenc.
Mimi, táncosnő Mányai A.	Wondracsek Giréth K.
Blitz Fri s Rubos A.	Rodenstein Haldt Margit.
Berta, neje Felhő Rózsi.	Muggenheim Komlósy I.
Vendégfő Pálóczy Pál.	Malter Prém Nemes S.
Anna, leánya Vidor Laura.	Kampel Réti István.

Kezdete 7 órakor.

NYILTTÉR.*

Nagyobb birtok kezelésére ajánlkozom.

Belterjes gazdálkodás összes ágazatai-ban 21 év óta megszakítás nélkül kitünő eredménnyel önállóan gazdálkodtam.

Bővebb felvilágosítást e lap kiadó-hiva-talában.

404

!!Végre valahára!!

187 16

FOG-PASTA,

mely a fogak ápolása körül támasztott minden igényeket a legnagyobb mérvben kielégít. Így kiáltottak föl mindazok, kik a legujabban forga-lomba hozott

DENTOLIN

fogpasztánkat megkísérelték.

Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab ára 60 fillér.

5% a magyar tanítónők „Otthona” javára.

VOJTEK és WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése
ARADON.

Telefon szám 46.

Salgótarjáni kőszén 3 kor. 20 fill.
Rostált darabos bükkfa-szén 4 " 40 "
Aprított tüzifa . . . 2 " — "

métermázsánként házhoz szállítva.

ALTMANN EDE

fűszerkereskedőnél,
Wesselényi-utca 48.

FAÉPITMÉNYEK

rethadását, azokon gombaképződést legbiztosabban megakadályoz,
falgombát, falmérvességet legbiztosabban kiirt a

Bárdos és Brachfeld

budapesti műszaki nagykereskedő cég törvényileg védett

„AREFACTOR“

gyártmánya.

Részletes felvilágosítással készséggel szolgál az itteni
kizárólagos képviselő: 215

Daimel Lajos fűszerkereskedő, Aradon.

MEGHIVÓ.

A borossebesi kerületi betegsegélyző-pénztár
1902. évi márczius hó 16-án ó. e. 10 órakor
(határozatképtelenség esetén pedig márczius hó 25-ikén a község háza ta-
nácstermében tartja meg

IX-ik évi rendes közgyűlését,

melyre az érdekelt közgyűlési kiküldöttek ezuton is meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése és a jegyzőkönyv hitelesítésére két közgyűlési tag kiküldése.
2. Zárszámadás előterjesztése, felügyelő-bizottság jelentése és a felmentvény megadása iránti határozathozatal.
3. Igazgatósági, felügyelő-bizottsági és választott bírósági tagok választása.
4. Netáni indítványok, melyek azonban 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg írásban beadandók.

Borossebes, 1902. márczius hó 8. 504

A borossebesi kerületi betegsegélyző-pénztár igazgatósága.

MINDEN HÖLGYNEK

SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szeptől, májfoltot, bőrtkát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

És az azon készítmények valódiak, a melyek ezimeres védjeggyel vannak lezárva.

⚡ Kamisítványoktól tessék óvakodni! ⚡

Egy tévely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferenc, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Szokoló Sándor, Cs. Apáczán: Bonomi Antal, Cs. Pálóán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Eltér: Ifj. Pekker István, Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahopozon: Molnár István, Gyorokon: Maszyk Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevevényen: Schögl Pál, Kun-ágotán: Fejes Lajos, Kurtieson: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferenc, Mező-Kovácskúria: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzócs Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécakán: Rokszin János, Pankótán: Posevitz Gusztáv, Pivvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Haussler Sándor, Tanezon: Kuntz János, és Uj-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Rozsnyay-féle

chinin czukorka, chinin csokoládé

⚡ pályakoszoruzott készítmény. ⚡

gyermeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papirosan Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fényő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felrísítésére és tisztítására.

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Nasis-Collodium.

Kitűnő, minden mászert felülmuló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segélyével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanília
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárakban

Aradon, Szabadság-tér.

Feltűnést keltő nyilatkozat!

Kedves Hajós ur!

Ma, midőn oly sok ismeretes tyukszemirtő szer daczára, legtöbb kiríthatatlannak tartják a tyukszemet, már nem is igen ajánlanak nyugodt lélekkel tyukszemirtő szert, ha csak nem ismerik az „ANAGALLINT“, a mit egy szerencsés pillanatban ön talált fel, kedves Hajós ur.

E bannulatos szernek köszönhetem, hogy sok másfajta drága szerek sikertelen használata után, a 8—10 éves tyukszemektől teljesen megszabadultam.

A tyukszemirtő szerek helyett most már örömmel ragadom meg a tollat, hogy gratuláljak figyelmet érdemlő találmányához és köszönetemet fejezzem ki önnek, hogy megszabadított a gyöttrő tyukszemektől.

Arad, 1901. év november hó 7-én. Tiszteltője

Ritt Gyula.

Tyukszem, szemölcs és bármilyen bőrkeményedést bannulatos rövid idő alatt elpusztít a

Hajós-féle ANAGALLIN. Ára 35 kr.

Fagybalsam,

kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizkedés ellen. Két, három nap alatt legbiztosabban gyógyít e minden fagyási bűtyköt sikeresen eltávolít. Egy üveg teljesen elegendő. Ára 35 krajczár.

Kaphatók egyedül a feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszerára és gyógyszerészeti laboratoriuma

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkhöz 8 fillérbe kerül. A
kihirdetések előre fizetendők. Ár-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdésekhez a válasza való kö-
nyv melléklendő. Telefon értesítéssel
nem ad a kiadóhivatal.

Tenyészbika eladó.

Magyarfajta, jól kifejlődött, 3 éves
tenyészigazolvánnyal ellátott faj-
bika. Megtekinthető Szantus pusztán.
Ternova mellett. Szenté in-
tézőnél. 499

Egy nagy boros pincze

nagy hordókkal ellátva, bérbe ve-
hető Perényi utca 2. számú, Ká-
szonyi-féle házban. 430

Allást nyernek.

Az Országos Pályázati Közlöny ut-
ján, mely az országban betöltendő
összes állásokat közli, állást nyer-
nek: ipari és kereskedelmi, mező
és erdőgazdasági és műszaki tiszt-
viselők, községi jegyzők és jegyző-
irrnokok, nőtisztviselők, kereske-
delmi alkalmazottak és gyakornok-
ok. Előfizetési ára 1/4 évre 4 ko-
rona. Mutatványszámokat 30 fillér
beküldése ellenében küld a kiadó-
hivatal Budapest, Rökk Szélerd-
utca 27. Álláskeresési beiktatás-
nál minden szóért 2 fillér, vasta-
gabb betűvel 4 fillér, nyiltterben
pedig minden szóért 6 fillér fizet-
endő, mely hirdetéseket legké-
sőbb csütörtökig fogad el a kiadó-
hivatal. 440

Borszivattyúk

3 évi jótállással.

Bortömlők

gyári áron

Hönig Frigyes

Arad,

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

1448

tüzi fecskendők

és kuták.

2905—1902. khsz.

Hirdetmény.

Hernyó, vértetű és cserebo-
gár irtása pénzbiroság terhe
alatt fogantatandó.

Arad, 1902. márczius 5.

Kapitányi hivatal.

Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz
tisza tölgyfa, fatelepemen

Kossuth-utca sarkán

ótomető előtt

377

megtekinthető s nálam bármely
vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

Aufricht Miksa.

Lakás Ötvös-utca 15. sz.

Pénzkölcsönt

mint személyhitelt kaphatnak hiva-
tlanokok s katonatisztek mérsékelt
kamatláb s utólagos díjazás mel-
lett. Pontos czímmel ellátott meg-
keresések int. zendők „Coulans 33”
jelige alatt Budapest. Keleti pályá-
udvar posterestant. Feltétlen dis-
cretio biztosítva lévén, névtelen
ajánlatok figyelembe nem vétet-
nek. 492

Bérlőtulajdonosoknak

földbirtokosoknak

törlesztéses kölcsönt 42 $\frac{1}{2}$ és
50 évre jutányosan és előnyös
feltétel mellett közvetit és ér-
tesítést ad.

Sárkány,

Budapest, Váci-körút 21.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség tudomására hozni, hogy
képviselőnket

NEUBAUER MANÓ urra

ruháztuk át.

473

Tisztelettel

Magyar asphalt részvénytársaság.

Kapcsolatban fenti hirdetésre, van szerencsém a n. é. közönség
tudomására hozni, hogy **nedves lakások, pinczehelyiségek**
stb. gyökeres **szárazzá tételét** jótállás és legolcsóbb árak mel-
lett elvállalom, ugyszintén **járdák, kocsutak, kapubejáratok**
**burkolását természetes aszfalttal, valamint mag-
tárak aszfaltozását** oly módon, hogy azok teljesen **féreg-
mentesek.** Elvállalom továbbá minden a **czement, beton** és
a **kövezési** szakmába vág munkálatok kivételét.

Tisztelettel

Neubauer Manó

vállalkozó és a magyar asphalt részv. társ. képviselője

Arad, Fábrián-utca 6 a. szám. — Telefon szám 411.

MAROSVIZI HALÁSZATI TÁRSULAT ARAD.

Árverési hirdetmény.

Alólirott társulati igazgató részéről ezennel közhirrre tétel-
tik, hogy a társulat kezelésébe átment alábbi halászati jogok
hasznosítása céljából a választmány által elrendelt árverések
a következő sorrendbe fognak megtartatni.

1. Soborsinban a község-házánál márczius hó 16-án délelőtt
10 órakor a következő községekre nézve, u. m.: Szelistye, Iltyó,
Petris, Tok, Kujás, Vinyest, Kápróra, Bules, Hallalis, Konop,
Kelmák, Odvos területére.

2. Uj-Aradon márczius hó 18-án délelőtt 9 órakor a község-
házánál, Szépfalu, Kisfalud, Zsigmondháza területére.

3. Aradon márczius hó 18-án d. e. 11 órakor a városbázán,
a kis tanácsteremben Arad sz. kir. város területére.

4. Kis-Zomborban márczius hó 23-án délelőtt 11 órakor a
község-házánál, Sáralfalva, Német, Szerb és Magyar-Szent-Mik-
lós, Kis-Zombor területére.

Az árverési feltételek a társulati igazgatónál megtekin-
hetők (Szépfalun.)

Versenyzők kötelesek az árverés előtt a kikiáltási bérössz-
szegnek 10%-át bánatpénzül letenni.

Szépfalun, 1902. évi márczius hó 5-én.

Sármezey Árpád,

448

társulati igazgató.

TELEFON 438.

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA,

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüstitárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

I. rendű minőségű

tölgyfa

szőlőkaró

5, 6, 7 sukk magas
kapható

Kolin Józsefnél

Duodon, Kresztaménosen és Terno-
ván a raktárban. 461

Tölgydongák fél akótól 100 akóig.

Kapható minden könyv-
kereskedésben, vagy a pénz-
beküldése esetén megküldi-
bermentve a Szegedi Napló
kiadóhivatala. 397

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.

37199—1902. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tételik, hogy
a vasuti kocsikban és az állomási
helyiségekben elhagyott tárgyak,
u. m. bőröndök, táskák, kalapok,
ruha- és fehérművek, botok, nap-
ernyők és esernyők stb. az alább
felsorolt állomásokon árverés alkalmával
azonnali készpénz fizetés
mellett el-fognak adatni:

állomások 2. évi márczius hó
Bpest ny. p. u. 14-én d. e. 9 óra
Miskolcz 17-én d. u. 2 óra
Köszvár 19-én d. u. 2 óra
Budapest, 1902. márczius hóban.

Az igazgatóság.

Pöstyén, Lukács és Herkules-fürdő

helyett jó sikerrel használta több mint 1000⁰ beteg
rheuma, csúz, köszvény és idegzsába ellen
a villamfényfürdőket

Dr. HECHT

gyógyintézetében

Aradon, Zrinyi-utca 3. sz.

Telefon 270.

400